ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

• № 49 (10.626).
1994 йил
9 июль
шанба

Сотувда эркин нархда

1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН НАШР ЭТИЛМОҚДА.

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

ЧОРШАНБА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

ИЛМУ ФАН МАМЛАКАТ ТАРАҚҚИЁТИГА ХИЗМАТ ҚИЛСИН

СУРАТДА: Йиғилиш пайти.

Р. НУРИДДИНОВ тасвири (ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИ

Илм-фан иқтисодий муносабатларда, ижтимоий ва маънавий ҳаётда амалга оширилаётган барча ўзгаришларнинг, давлат мустақиллиги асосларини мустаҳкамлашнинг муҳим қисми бўлиши лозим. Илмий-техникавий тараққиёт даражаси ва суръатлари ҳақиқатан ҳам юксалиши учун республикадаги мавжуд илмий салоҳиятдан янада тўлароқ фойдаланиш, ишнинг пировард натижалари учун тадқиқот жамоаларининг масъулиятини ошириш зарур.

7 июль куни Тошкентда бўлиб ўтган Ўзбекистон Фанлар академиясининг умумий йиғилишида шу ҳақда гапирилди. Йиғилиш иштирокчилари халқ хўжалигининг долзарб муаммоларини ҳал этишда республика олимлари олдида турган вазифаларни муҳокама қилдилар.

Йиғилишни Ўзбекистон Фанлар академиясининг президенти М. Салоҳиддинов очди. Йиғилиш иштирокчиларининг нутқларида ҳозирги шароит — бозор муносабатларига ўтиш, демократик давлат асосларини шакллантириш, мустақил ташқи сиёсат юритиш Осиё минтақасида тинчликни барқарорлаштирувчи қудратли омил сифатида Ўзбекистоннинг мавқеи ошиб бораётгани билан боғлиқлиги таъкидлаб ўтилди.

Шунинг учун ҳам улар республика илм-фани бош штаби фаолиятининг асосий жиҳатларига тўхталиб ўтдилар. Фан, таълим, маданият, қонунчилик, иқтисодиётнинг энг муҳим муаммолари, хусусан экология жиҳатидан соф ва ресурсларни тежайдиган технологияларни яратиш, фойдали конларни излаш ва ишга солиш, табиат ресурсларини қайта ишлаш, деҳқончилик-саноат мажмуи ишида қатнашиш — академия институтлари учун фаолият майдони экани таъкидланди. Кимё ва биология соҳасидаги тадқиқотлар, тиббиёт, озиқ-овқат саноати учун янги моддаларни ишлаб чиқиш, сейсмодинамика, материалшунослик муаммоларини ўрганиш устивор йўналишлар бўлиб қолмоқда.

Йиғилиш иштирокчилари шу муносабат билан Ўзбекистонда илмий-техникавий сиёсатни шакллантириш, кадр тайёрлаш, илмий тадқиқотларни моддий ва техник жиҳатдан таъминлаш, халқаро алоқаларни ривожлантириш масалалари катта аҳамият касб этаётганини таъкидлаб ўтдилар. Илмий ишланмалар самарадорлиги бугунги талабларга тўла жавоб беролмайди. Янги мавзулар бўйича тадқиқотларни ривожлантириш учун ресурслар жуда секинлик билан ажратилмоқда. Илмий муассасалар тузилмасида янги йўналишларни ривожлантириш бўйича ўзгаришлар юз бергани йўқ.

Йиғилишда бошқарувнинг самарали усулларини, фанни ривожлантиришнинг илғор шаклларини қидиришни кенг йўлга қўйиш зарурлиги ҳақида гапирилди. Илмий-тадқиқот жамоалари у ёки бу ишланмаларга қўл уриш ҳуқуқи учун курашиши, ўз мавзуларининг рақобатбардошлиги ҳамда иқтисодий жиҳатдан аҳамияти муҳимлигини тасдиқлаши лозим.

(ЎзА).

Республика Президенти Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Фанлар академияси умумий йиғилишида сўзлаган нутқи

Муҳтарам дўстлар!

Аввало, сизлар билан, Ўзбекистон фани ва келажаги учун катта хизмат қилаётган, эл-юрт орасида таниқли ва ардоқли инсонлар билан учрашганимдан беҳад мамнун эканимни изҳор этишга, ҳаммангизга сиҳат-саломатлик, мамлакатимиз равнақи йўлида қилаётган меҳнатингизда омад ва янги зафарлар тилашга ижозат бергайсиз.

Маърузани бошлашдан олдин, кейинги сайловда менинг камтарона хизматларимни юксак баҳолаб, Фанлар академияси каби улуғ ташкилот аъзолигига якдиллик билан номзодимни тасдиқлаганингиз учун сизларга чин қалбимдан самимий миннатдорлик изҳор этаман. **Бу мен учун катта ишонч ва буни мамлакатда ўтказилаётган сиёсатни илму фан аҳли қўллаб-қувватлаётгани белгиси деб биламан.**

Одамзод ҳаётида шундай қувончли воқеалар бўладики, улар ҳеч қачон унутилмайди, умрбод ёдда сақланади, унинг авлодлари томонидан ҳам фахр билан тилга олинади. Ана шу маънода академиклик илмий унвонига сазовор бўлишимни — менга ишонч билдирган атоқли олимларимиз олдида узилмас қарз, деб тушунаман.

Сизлар — зукко илм аҳли билан учрашиш, ҳаётимизда рўй бераётган тарихий воқеалар, **бошимиздан ўтаётган катта-катта муаммолар, уларни ечишга қаратилган режалар, дастурлар ва ҳаракатлар ҳақида фикр алмашиб, сизлардан маслаҳат олиш, керак бўлса, мадад олиш ҳар қайси раҳбарнинг вазифаси, деб ҳисоблайман.** Негаки, бу маслаҳатлар инсонга куч-қувват бағишлайди, иродасини тоблайди.

Албатта, сизлар давлат ва жамият ҳаётидаги ўзгаришлардан хабардорсиз. Бугунги ҳаётимизни ҳам яхши биласиз. Шу сабабли, мен энг муҳим масалалар билангина чекланмоқчиман.

Мустақил Ўзбекистонда амалга оширилаётган сиёсат хусусида гапирар эканмиз, мамлакатимиз ҳаётидаги энг муҳим ўзгариш — дунё ҳамжамиятига тенг ҳуқуқли аъзо бўлиб кирганимиз бўлди. Ўзбекистон давлати ундан ўзининг муносиб жойини эгаллади. 130 дан ортиқ давлат билан дипломатик алоқалар ўрнатилди. Дунёнинг энг йирик ва энг нуфузли давлатларининг элликдан ортиқ элчихонаси пойтахтимиз Тошкентда фаолият кўрсатмоқда.

Ўзбекистоннинг салоҳияти, унинг порлоқ келажаги ҳамма тарафидан тўлиқ эътироф қилинмоқда ва очиқ тан олинмоқда. Дунёда Ўзбекистонни билмаган давлат қолмади, деб айтсак, ҳеч муболаға бўлмайди.

Қолаверса, Ўзбекистон бугун Марказий Осиё минтақасида нафақат жуғрофий, балки ҳам сиёсий, ҳам маънавий жиҳатдан марказий ўрнини эгаллади. Бу ҳақиқатни фақатгина қўшниларимиз эмас, балки бизнинг бугунги сиёсатимизни кузатиб турган узоқдаги давлатлар ва уларнинг раҳбарлари ҳам тан оляпти.

Мамлакатимизнинг ташқи дунё билан сиёсий ва иқтисодий алоқалари кун сайин ривожланиб бормоқда. Мана, шу йилнинг олти ойини олиб қарайлик. Шу вақт мобайнида Хитой Давлат Кенгашининг Раиси Ли Пэн, Франция Президенти Франсуа Миттеран, Корея Республикаси Президенти Ким Ен Сам жаноблари Ўзбекистон меҳмони бўлди. Ўзбекистон давлат делегациялари эса Ҳиндистонда, Японияда ва Туркияда бўлиб қайтди.

Расмий, норасмий музокара ва учрашувлар чоғида кўплаб халқаро масалалар, ўзаро сиёсий, иқтисодий ҳамда маданий ҳамкорлик масалалари атрофлича муҳокама қилинди. Ўнлаб муҳим ҳужжатлар имзоланди. Чет эллик ҳамкорлар билан тенг ҳуқуқли ва ўзаро фойдали йирик лойиҳалар тузилди ва амалга ошира бошланди.

Ўзбекистоннинг кейинги 2—3 йил мобайнидаги халқаро фаолияти, имзоланган муҳим халқаро ҳужжатлар, жаҳондаги энг йирик, нуфузли давлатлар билан тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли алоқалар ўрнатилиши, мамлакатимизга оқиб келаётган йирик сармоялар давлатимизнинг, ҳақиқатан ҳам, келажаги буюк, деб комил ишонч билан гапиришга асос бўла олади.

Ҳам ташқи, ҳам ички сиёсатимиз, ҳаракатларимизнинг асосий мақсади — халқимиз манфаатларини ўйлайдиган, унга фаровонлик ва эркинлик ато этадиган адолатли демократик жамиятни барпо этишдир. Халқимиз, жамиятимиз қўллаб-қувватлаган мана шу йўлда кейинги икки-уч йил давомида қандай ишлар амалга оширилди?

Энг аввало, халқимизнинг асрий орзуларини рўёбга чиқариб, ўзимизнинг мустақил давлатчилигимизни шакллантирдик. Мустақил, озод, суверен давлатнинг ҳуқуқий асоси яратилди. Мамлакат Конституцияси, давлат ва жамиятнинг мақсад ва вазифаларини белгиловчи ва йўлга солиб турувчи бир қанча қонунлар қабул қилинди.

Ижтимоий муносабатларнинг жамиятимиз учун мутлақо янги асослари, хусусий мулк ва кўп укладли, дунё сари юз тутган очиқ иқтисодиёт пайдо бўлмоқда ва ривожланмоқда.

Жаҳондаги энг илғор тажрибани инобатга олган ҳолда, бозор муносабатларига хос янги иқтисод, молия, банк-кредит, тижорат тизимлари барпо этиляпти.

Биз эски мустабид, маъмурий-буйруқбозликка асосланган тақсимотчилик тизимидан воз кечдик. Ягона мафкурачилик, ҳаётнинг барча соҳаларида КПСС-нинг мафкуравий тазйиқи ва зўравонлигини йўқотдик, янги тарихимиз, ҳаётимиз саҳифаларини очдик.

Буюк аждодларимизнинг беқиёс маънавий мероси, минг йиллик тарихимиз ва маданиятимизга асосланган маънавий ҳаётимизни тиклай бошладик. Динимиз ва тилимизга қайтдик, миллий урф-одатларимиз ва анъаналаримиз, хуллас, инсон маънавиятига дахлдор барча бойликларимиз қайтадан қад ростлаяпти. Одамларда ўзлигини англаш, миллий ғурур, орият, ўтмишдан фахрланиш, порлоқ келажакни барпо этишни ўз қўлимизга олганимиздан ғурурланиш каби туйғулар камол топяпти, уларнинг бугунги ва эртанги кунга ишончи ортиб боряпти.

Ўз олдига демократик давлат ва фуқаролар жамиятини барпо этишни мақсад қилиб қўйган давлат, жамоат ташкилотлари ва тизимлари шаклланмоқда.

Мамлакатимизнинг дунё иқтисодиётига интеграцияси кучайиб, чет эллик сармоя эгаларининг Ўзбекистонга қизиқиши ва улар олиб келаётган инвестициялар ҳажми кенгаймоқда.

Энг муҳими, кишиларнинг дунёқараши, меҳнатга муносабати, меҳнатни рағбатлантириш манбалари, сабаблари, ҳаётга муносабати ўзгармоқда, улар демократик давлат ва бозор иқтисодиёти қадриятларига кўпроқ доҳил бўлмоқдалар.

Янги валютага — миллий пулимизга ўтишимиз ҳаётимизда катта тарихий воқеа бўлди. У тақдиримизда ўчмас из қолдиради, келажагимизда улкан аҳамият касб этади. Энг муҳим вазифа — ана шу миллий валютамизнинг кучини, қудратини, харид қобилиятини белгилаш, унинг жаҳон миқёсидаги ўрни, обрўсини жойига қўйишдир. Шу мақсадда зарур дастурлар амалга оширилаяпти. Бу борадаги биринчи вазифа — унинг ички конвертациясига эришишдир.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, муддао ва мақсадимиз аниқ. Шу мақсад ва муддаоларга эришиш учун пухта ишланган дастурларимиз ва амалга оширилган ишларимиз, ўзимизга хос ва ўзимизга мос йўл-сиёсатимизнинг халқимиз томонидан қўллаб-қувватланиши — бизнинг энг катта ютуғимиздир. Халқимиз мамлакат олдида турган вазифаларни қанчалик самимий қабул этса, уларни ўзларининг хусусий манфаатлари билан чамбарчас боғласа, шу мақсадларни амалга оширишга бел боғлаб ҳаракат қилса, бунинг ҳосили — самараси ҳам шунчалик тез кўзга кўринади.

Яна бир бор таъкидлаб айтаман, халқнинг келажакка ишончи энг катта куч, энг катта бойлик, истиқлолнинг энг буюк гаровидир. Барча режаларни амалга оширувчи, тақдиримизни ҳал қилувчи мана шу омилдир.

Мана шу билдирилган, зикр этилган фикрларнинг маъноси ва аҳамияти жуда катта деб ўйлайман. Агар мендан, бугунги ҳаётимизда аниқ сиёсатимизни ўтказишда энг оғир муаммо нима, деб сўралса, аввало, шу сиёсатни ҳаётга тадбиқ қиладиган ва шу сиёсат учун, керак бўлса, жонини фидо этадиган раҳбарларни, жонкуяр ижрочиларни топиш, деб жавоб берган бўлур эдим. Энг муҳим вазифа — шундай одамлар сафини кенгайтириш, ҳар қайси соҳада, бошқарувда, тармоқларни идора этишда, вилоят, туман, қишлоқ ва маҳаллаларни бошқаришда ана шундай фидойи ва жонкуяр одамларни топиб, жой-жойига қўйишдан иборатдир.

Бу масаланинг бугунги ҳаётимизда аҳамияти ортиб бораётгани, алоҳида ўрин тутаётгани бежиз эмас.

Ўзингиз ўйлаб кўринг: 70—75 йил давомида бизга бутунлай бошқача тарбия берилган. Кўпчилик фаолларимизнинг ҳам суяги ўша тарбия билан қотган.

(Давоми 2-бетда).

МАМЛАКАТИМИЗ ПРЕЗИДЕНТИ АЛМАТИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 8 июль куни Алмати шаҳрига жўнаб кетди.

— Марказий Осиё халқлари азалдан бир Ватан — она Туркистон фарзандларидир ва шу боис уларнинг тўкис турмуш, тўқ-фаровон ҳаёт, порлоқ келажак тўғрисидаги ўй-орзулари уйқаш ҳамда бу йўлдаги интилишларида ҳам бирдамлик мужассам, — деди Ислом Каримов журналистлар билан суҳбатда. — Шундай экан, Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон давлат ва ҳукумат раҳбарларининг одатга айланаётган амалий учрашувлари олдимиздаги муаммоларни ечиш, сунъий тўсиқларни бартараф этиш, халқларимиз ўртасидаги узвий боғлиқлик, қон-қардошликни камол топтириш йўлида хизмат қилиши табиийдир. Бу галги учрашувда, аввало, иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш, яъни ягона иқтисодий макон фаолиятига алоқадор баъзи жиҳатларни таҳлил этиш, халқларимиз ўртасида низо уйғотишга уринаётган айрим кучлар иғвосига қарши сиёсий ҳамжиҳатликка эришиш борасидаги масалаларни ҳал этишни режалаштирганмиз.

Тошкент аэропортида Ўзбекистон раҳбарини республика Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Эркин Ҳалилов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Темур Алимов, Бахтиёр Ғуломов, Тошкент шаҳри ҳокими Адҳамбек Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолди.

(ЎзА).

• *Янги китоб*

Ўзбекистон тажрибаси эътиборга молик

«Ўзбектуризм» миллий компаниясининг Тошкентдаги маданият-ахборот марказида Ислом Каримовнинг Бишкекда нашр этилган «Ўзбекистон — бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос йўли» китобининг тақдимоти бўлди. Шу муносабат билан Қирғизистон Республикасининг элчихонаси Ўзбекистон журналистлари билан учрашув ташкил этди.

Қардош мамлакат вакиллари сўзлаб, ўз даврининг вазифалари ва талабларига тўла жавоб берадиган, узоқни кўра биладиган ва кучли иродали, янги тоифадаги сиёсий йўлбошчи ва давлат раҳбари бўлган Ислом Каримовнинг фаолиятига Қирғизистонда қизиқиш катталигини таъкидлашди. Уларнинг фикрича, Ўзбекистонда бозор муносабатларига ўтиш тажрибаси, Президент, республика раҳбарияти томонидан туб тарихий бурилишнинг жуда мураккаб босқичида амалга оширилаётган ички ва ташқи сиёсат жаҳон ҳамжамиятида муносиб баҳосини олганича йўқ. Бугунги Ўзбекистондаги бу тажриба, давлат қурилиши ва раҳбарлик тамойиллари диққат билан ўрганишга арзигуликдир. Улар кўпгина мамлакатлар — биринчи навбатда Марказий Осиё ва Ҳамдўстликнинг бошқа мамлакатларида ҳаракат учун қўлланма бўлиши мумкин.

Юқорида номи тилга олинган китобда мана шу тажрибанинг моҳияти баён этилган. Китобдан ўрин олган Қирғизистон Республикаси Президенти Асқар Акаев билан суҳбат ўзига хос шарҳ вазифасини ўтайди. Унда мазкур китобнинг нашр этилиши муҳим ҳодиса эканлиги, унинг чуқур мазмуни таъкидланган.

(ЎзА).

МУШТАРАК МАҚСАДЛАР ЙЎЛИДА

Шу йилнинг февраль ойида уч қўшни мамлакат — Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон ўртасидаги божхона тўсиқлари олиб ташланди. Бу муҳим тадбир Марказий Осиёдаги уч қардош давлат раҳбарларининг ягона иқтисодий макон яратиш хусусидаги келишувига асосан амалга оширилди.

Маълумки, мустақиллик эълон қилинганидан сўнг ҳукуматимиз ҳуқуқий-демократик давлат барпо этиш, иқтисодиётни бозор муносабатларига кўчириш, ишлаб чиқаришни ривожлантириш орқали халқ фаровонлигини оширишни олий мақсад қилиб қўйди. Бироқ иқтисодий алоқалар узилиб қолган бир даврда бу мақсадларнинг амалга ошиши ғоят мураккаб иш эди. Чунки нафақат мамлакатимизда, балки Қозоғистон ва Қирғизистонда ҳам саноат илгари асосан хомашё етказиб беришга мўлжалланган бўлиб, тайёр маҳсулот ишлаб чиқарувчи мавжуд корхоналар ортиб бораётган эҳтиёжни қондира олмай қолди. Мустақил республикалар ана шу сабабли ўзаро манфаатдорликка асосланган янгича иқтисодий муносабатларни шакллантириш йўлини тутдилар. Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги — иқтисодий муаммоларни биргаликда ҳал этишга кўмаклашувчи ана шундай тузилма бўлмоғи лозим эди. МДҲ тузилганидан буён унга аъзо мамлакатлар раҳбарлари иқтисодий алоқаларни янгича асосда тиклаш борасида талай ҳужжатлар имзоладилар. Бироқ ҳанузгача бу тузилма кутилган натижаларни бермаётир. Шу боисдан Марказий Осиёдаги мустақил давлатлар МДҲ доирасида ҳам, иқтисодий интеграциянинг янги шакллари доирасида ҳам мавжуд мушкул вазиятдан чиқишга уринмоқдалар. Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон ўртасида ягона иқтисодий макон яратиш борасидаги ҳаракатлар шулар жумласидандир.

Ҳудудий яқинлик, уч республика халқларининг қадимий қон-қардошлиги, иқтисодий муаммоларнинг ўхшашлиги Марказий Осиё иқтисодий ҳамжиҳатлигини тақозо этган омиллардандир. Бироқ бу, айримлар талқин қилгани каби, фақат қардошликка, тил яқинлиги ва дин бирлигигагина асосланган эмас. Бу, аввало, эзгу ниятлар бирлигига, мамлакатларимизнинг иқтисодиётини ривожлантиришга, халқларимизнинг фаровон турмушини таъминлашга интилиш ҳосиласидир. Қолаверса, Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон Республикалари Президентларининг шу йил 29—30 апрелда Бишкекдаги учрашувида таъкидланганидек, ягона иқтисодий ҳудудга қўшилиш истагида бўлган МДҲ давлатлари бу ишни бемалол амалга оширишлари мумкин. Чунки иқтисодий интеграцияни кучайтириш, ўтиш давридаги иқтисодий қийинчиликларни камайтириш, янада яқинроқ ҳамкорлик учун амалий шароитлар яратиш Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги руҳига ҳам мос келади.

Бир неча мамлакат иқтисодий имкониятларини бирлаштириш, умумий хўжаликнинг долзарб муаммоларини бамаслаҳат ҳал этиш яхши натижалар беришини исбот талаб қилмайдиган ҳақиқатдир. Ана шу жиҳатдан олганда, Марказий Осиёдаги меҳнат ресурсларининг қарийб 40 фоизи Ўзбекистондалиги, минтақа ер майдонининг 68 фоизи Қозоғистон ҳиссасига тўғри келиши, Қирғизистон ҳам Ўзбекистон ва Қозоғистон каби бой ер ости қазилмаларига эгалиги каби фактлар ҳамкорликнинг самарали бўлишига комил ишонч уйғотади.

Сўнгги пайтларда товар айирбошлашни, тўловларни, ишчи кучи ҳаракатланишини яхшилаш борасида амалга оширилган ишлар минтақа иқтисодиётини соғломлаштиришга хизмат қилмоқда.

Марказий Осиёда йирик минтақавий муаммолар ҳам мавжудки, уларни алоҳида якка ҳолда ҳал этишнинг иложи йўқ. Орол ва Оролбўйидаги экология муаммоси ҳамжиҳатликни тақозо этадиган ана шундай масалалардандир. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов, Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев ва Қирғизистон Президенти Асқар Акаевнинг муаммоларни биргаликда, ҳамжиҳатликда ҳал этишга келишуви минтақадаги халқлар томонидан қизғин кутиб олинди. Бишкекдаги учрашув чоғида Қирғизистонда рўй берган табиий офат оқибатларини тугатиш юзасидан амалий чора-тадбирлар белгиланди. Уч қардош мамлакат ташқи ишлар вазирликларига ўзаро қизиқиш мавжуд масалалар ҳамда давлатлараро шартномавий-ҳуқуқий асосларни янада ривожлантириш юзасидан доимий маслаҳатлашиб туриш вазифаси топширилди.

Учрашув иштирокчилари давлатлараро ҳамкорликнинг янги шаклларини излашга тайёрлик изҳор этар эканлар, иқтисодий алоқаларни янада кенгайтириш учун уч қардош мамлакат президентларининг доимий учрашувларини ташкил этиш, мавжуд муаммолар юзасидан фикрлашиб туриш лозимлигини таъкидлаган эдилар. Шу йилнинг 8 июль куни Қозоғистон пойтахти Алматида Марказий Осиё ягона иқтисодий ҳудудни яратиш шартномасини имзолаган мамлакатлар раҳбарларининг навбатдаги учрашуви режалаштирилган. Умид қиламизки, бу учрашув қардош республикалар ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларининг янада мустаҳкамланишига хизмат қилади.

Амиркул КАРИМ.
(ЎзА).

ИЛМУ ФАН МАМЛАКАТ ТАРАҚҚИЁТИГА ХИЗМАТ ҚИЛСИН

(Давоми. Боши 1-бетда).

Биз энди янгича фикрлайдиган, замонавий талаблар асосида ишлайдиган кишиларни тарбиялашимиз, вояга етказишимиз зарур.

Яқин ўтмишимизга танқидий кўз билан қараб, ижобий ишларни саралаб олиб, бугунги кунга мос келмайдиган ва йўлимизга тўсиқ бўладиган ишлардан ва сиёсатдан воз кечишимиз лозим.

Албатта, эски сиёсатдан воз кечиш жуда осон. Аммо янгича сиёсат юритиш, янгича фикрлаш — ғоят мураккаб ва бу бир кунда ҳал бўладиган иш эмас. Бунинг учун анча вақт ва катта масъулият керак. Замон олдида, халқ олдида, жамият олдида масъул эканимизни ҳар дақиқа теран ҳис этиб турмасак бўлмайди.

Шунинг учун ҳам, жамиятни ислоҳ этишда янгича, замонавий фикрловчи кишиларга таянишни мен ҳал қилувчи омил деб ҳисоблайман. Бу масаланинг ҳаётимизнинг барча тармоқларига, шу жумладан, илму фан соҳасига ҳам бевосита дахли бор.

Муҳтарам дўстлар!

Бизда келажакка катта умид ва ишонч бор. Ўзбекистон келажакда буюк давлат бўлади, деган сўз шунчаки дабдабали шиор эмас, балки теран ўйлаб, пухта ҳисоб-китоблар негизида чиқарилган асосли хулосадир.

Биринчидан, бизда буюк тарих ва буюк маънавий мерос бор. Халқимиз ва давлатимизнинг тарихий илдизлари ғоят чуқур, қурилаётган муҳташам иморатимизнинг пойдевори жуда бақувват. Буюк маданиятга эга бўлган миллатнинг истиқболга умид билан қараши мутлақо табиий ҳолдир.

Иккинчидан, мамлакатимизнинг беҳисоб ер ости ва ер усти бойликлари, табиати, иқлими қулай экани ҳам шундай хулоса чиқаришга имкон беради.

Учинчидан, меҳнаткаш, ғайратли, бунёдкор халқимиз бор.

Лекин яна бир буюк хазинамиз борки, бу — мамлакатимизнинг **интеллектуал салоҳияти**, ақлий бойлигидир. Бу бойлик бизга ўтмиш аждодларимиздан мерос бўлиб қолган. Сиз, муҳтарам олимларимиз, ана шу буюк бойликнинг ворисларисиз.

Республика мустақиллиги ва келажаги ҳақида гапирадиган бўлсак, бу, энг аввало, мамлакатимиздаги интеллектуал бойликдан оқилона фойдаланишимизга боғлиқ экани аён бўлади.

Ақлий меҳнат туфайли тараққий топган давлатларни олиб қарайлик, Япония ёки Жанубий Кореянинг бизникидек улкан табиий бойликлари борми? Йўқ. Лекин дунёнинг энг илғор технологияси ана шу мамлакатларда жойлашган. Мен бу икки давлатнинг бугунги бойлиги ва тез ривож топиши, энг нуфузли ва энг қудратли давлатлар сафига кириши сабабларини, аввало, шу жамиятнинг, шу халқларнинг ўз интеллектуал бойлигидан оқилона фойдаланиши, бу мамлакатларда яшаётган инсонларнинг ўз бурчига, ўз вазифасига виждонан ва масъулият билан қарашида, деб биламан.

Ўз тарихи, ўз меросига юксак ҳурмат, шу билан бирга, жаҳондаги энг катта хазина ҳисобланмиш интеллектуал салоҳиятни ўз ҳаётида, ўз иқтисодида мужассамлаштириш — ана шу давлатларнинг ҳам моддий, ҳам маънавий бойлиги асосини ташкил этади, деб айтсак, янглишмаган бўламиз.

Лекин бир ҳолни очиқ айтишимиз керак. Япония ва Жанубий Корея тажрибасини, ҳаётини ўрганяпмиз. У ерга фаолларимиз ва мутахассисларимиз бориб келяпти. Уларнинг вакиллари ҳам юртимизга тез-тез келиб турибди.

Шундай бир табиий савол туғилади: ўзгаларнинг, жумладан, Япония ва Жанубий Корея тажриба-хулосаларини билиб-кўриб туриб, нега ўз интеллектуал бойлигимизга бошқача кўз билан қараймиз? Нега шу бойликдан тўғри фойдаланмаймиз?

Буни энг катта камчилик, бепарволик ва саёз фикрлашнинг яққол тасдиғи деб тушунмоқ керак.

Қани, айтинглар: академияда тўпланган илмий потенциални, мамлакатдаги илмий салоҳиятни, ҳеч бўлмаса, назарий жиҳатдан бирор-бир киши ҳисоблаб чиққанми? Шунинг аниқ ва тўлиқ ҳисоб-китоби борми?

Ахир, Ўзбекистонда дунё кашфиётларидан хабардор, айни пайтда дунё кашфиётларига муносиб ҳисса қўшган олимлар кам эмас. Тўғри, Россия, Украина ва Белорусда йирик илмий мактаблар мавжуд. Лекин Ўзбекистон илмий салоҳиятининг айрим фан соҳаларида улардан қолишадиган жойи йўқ, деб ўйлайман.

Бизнинг яна бир устунлик тарафимиз шуки, катта билим ва тажриба эгалари, баъзи мамлакатлардагидек, чет элларга кетиб қолаётгани йўқ. **Олимларимиз Ватанга хизмат қилишга доимо тайёр.** Уларда Ватан туйғуси барча нарсадан устунроқ. Мен бирорта йирик олимимизнинг четга кетиб қолганини билмайман. Бундан фахрланиш керак, азиз биродарлар! Мен буни миллатнинг нуфузи, буюк фазилати, деб ҳисоблайман.

Муҳими — мавжуд илмий потенциалдан фойдаланиш, шу потенциални тезроқ ишга солиш. Гапнинг рости, кейинги 3-4 йилда бу масалалар ечилиши уёқда турсин, умуман, у давлат назоратидан четда қолди. Аҳвол жиддийлашиб кетди. Буни очиқ тан олишимиз керак.

Албатта, масаланинг объектив ва субъектив сабаблари бор. Масаланинг объектив томони шундаки, тўпланиб қолган муаммолар бугун бошимиздан кечаётган умумий инқироз билан боғлиқ. Чунки фан ҳам мамлакатимиз сингари собиқ Иттифоқ таркибида эди. Айтмоқчиманки, мавжуд муаммоларни биргина академиянинг фожиасига айлантирмасдан, уларга умумий инқироз доирасидан туриб қарашимиз лозим. Ана шунда унинг объектив сабабларини тўғри англаймиз, тўғри таҳлил қиламиз ва бу соҳадаги олдимизда турган муаммоларни ечиш йўлини топишимиз мумкин.

СССР даврида Фан ва техника комитети бўлиб, у фанга буюртмалар берар ва маблағ билан таъминлар эди. Академия эса жорий иқтисодий муаммолар хусусида бош қотирмасдан, йирик илмий лойиҳалар ва дастурлар устида ишлар эди.

Энди бугунги аҳволимизга бир назар ташласак. Республикада собиқ Госплан ўрнига Истиқболстат деган ташкилот тузилди. Бу ташкилот мамлакатнинг истиқбол режаларини белгилаб бериши керак эди. Республика истиқболидан келиб чиқиб, устивор йўналишларга боғланиб, қисқаси, давлатимизнинг тараққиёт стратегиясини инобатга олиб, илму фан, техника олдига, жумладан, академия олдига ҳам аниқ давлат буюртмаси — заказни бериши, ана шу буюртмага қараб академия институтларига етарли маблағ ажратилиши керак эди. Амалда эса, аҳвол мутлақо бошқача.

Фан соҳасидаги сиёсатга келсак, узоқ муддатни қўя турайлик, ҳатто 5—10 йилга мўлжалланган оддий бир стратегия ҳам йўқ. Демак, олимлар ўз билганларича ишлаяптилар. Лекин бундай тарқоқ тадқиқотлар самарасиз бўлиши табиий. Илмий йўналишлар орасида узилишлар юзага келган. Натижада ҳар ким ўз ҳолига ташлаб қўйилган, ҳар ким ўзича ишлаяпти.

Режалар аниқ қўйилмаган, бунинг устига, ташкилотчилик ва талабчанлик паст бўлган жойда ҳар хил эътироз ва тушунмовчиликлар пайдо бўлиши муқаррар.

Умуман, фикримча, академия тизимидаги барча норозилик ва келишмовчиликлар турли гуруҳларнинг пайдо бўлишидан, режалаштириш ва маблағ тақсимлашдаги хатолардан келиб чиқади. Адолат бузилган жойда норозилик кучайиши табиий.

Энди мамлакат Фан-техника давлат қўмитаси хусусида тўхталсак. Бу ташкилотни биз катта орзу-умидлар билан тузган эдик. Орадан анча вақт ўтди. Бироқ у ҳақиқий давлат идораси даражасидаги нуфузга эга бўлолмади. Бу ерда ўтирган мансабдор олимлар фан соҳасида давлат сиёсатини белгилаш ўрнига, мавжуд давлат буюртмаларини ўзларига яқинроқ бўлган олимларга бериш билан овора бўлди. Майда манфаатлардан воз кечиб, умумхалқ ва умумдавлат манфаатларни кўзлаш, Ўзбекистон илм-фани ва техникаси тараққиёти билан шуғулланиш ҳозирча Фан-техника қўмитаси қўлидан келмаяпти.

Ўйлайманки, Фанлар академияси Фан ва техника давлат комитети билан ҳамкорликда илмий-техникавий тадқиқотларнинг самарадорлигини ошириш, янги изланишларни йўлга қўйиш ва ишлаб чиқаришга жорий этиш борасида ҳамкорликни ташкил этса, аҳвол ўзгариши мумкин. Акс ҳолда улар ўртасидаги жарлик қанчалик чуқурлашса, ислоҳотларимизга шунчалик зарар етади.

Биз кучларни бирлаштирмасак, илмий изланишлар самарадорлигини оширмасак, илмий муассасаларда соғлом ижодий муҳитни барқарор қилмасак, эришган ютуқларимизни мустаҳкамлай олмаймиз. Халқимизнинг олимларга, зиёлиларга азалдан меҳр-муҳаббати беқиёс. Улар билан фахрланиб юради.

Ўзбекистоннинг келажаги тўғрисида ўйлаганимизда, уни Фанлар академиясисиз тасаввур этиб бўлмайди. Академия эса миллат фахри, мамлакат обрў-эътиборининг рамзига айланиши керак.

Мамлакатимизнинг турли вилоятларида ҳар хил даражадаги илмий муассасалар фаолият кўрсатмоқда. Улар ўз минтақаларида мавжуд бўлган муаммоларни ўрганиш ва шу минтақа тараққиётига боғлиқ бўлган масалаларни ҳал этиш билан шуғулланмоқда. Ана шу минтақавий илмий-тадқиқот муассасалари ўртасидаги номутаносибликни ҳам бартараф этиш алоҳида эътиборни талаб қилади.

Минтақаларда мавжуд илмий ташкилотлар, олий ўқув юртлари ва корхоналар ўртасидаги ҳамкорликни кучайтириш яхши самара беришини унутмайлик.

Академик фанни ривожлантириш қанчалик зарур эканини ҳаммамиз тушунамиз. Агар давлат ўз манфаатини кўзлаб, илму фан тараққиётининг аҳамиятини тўғри англаса, ўз бюджетидан керакли ҳажмдаги маблағни ажратиб бериши даркор.

Модомики, мустақиллик, истиқлол тақдири илмий-техника тараққиёти билан чамбарчас боғлиқ экан, илму фан аҳволига ва келажагига бефарқ қарай олмаймиз. Республикамизнинг кучли илмий ва техникавий салоҳиятини назарда тутсак, халқ хўжалигининг барча тармоқларига дахлдор бўлган илмий йўналишларни янада аниқроқ белгилаб олишимиз талаб этилади.

Дунё тажрибаси кўрсатиб турибдики, бозор иқтисодиёти ривожланган мамлакатларда фан ва техникани тараққий эттиришда аввало бу соҳани давлат томонидан бошқариш ва кўмак бериш муҳим ўрин тутади.

Лекин, шу билан бирга, биринчи навбатда фундаментал, назарий тадқиқотлар — изланишларни қўллаб-қувватлаш мақсадида, махсус академик жамғарма ташкил этиш керак деб ўйлайман. Унинг маблағлари ҳам миллий, ҳам қадри баланд хорижий валютадан иборат бўлиши керак.

Албатта, асосий кўмак давлат томонидан берилади. Лекин мамлакатимизнинг йирик концерн ва уюшмалари, масалан, «Ўзбекнефтгаз», «Ўзмевасабзавотузумсаноат», «Ўзбекенгилсаноат» каби бадавлат ташкилотлар ҳам бу жамғармага ҳомийлик қилади, деб ишонамиз.

Жамғармани бошқариш ва ундаги маблағларни тақсимлаш Фанлар академияси президиумига топширилади. Унинг ҳайъатини тузиш ҳам президиум ихтиёрига берилади. Ўйлайманки, бундай махсус жамғарма жуда кўплаб илмий муаммоларни ечишда фаол кўмакчи бўлади.

Азиз дўстлар!

Табиийки, биз бугунимизни ҳам, келажагимизни ҳам фан-техника тараққиётисиз тасаввур эта олмаймиз. Жаҳон цивилизациясига дахлдор бўлган энг замонавий илмларни эгалламай туриб мамлакат тараққиётини таъминлаш қийин. Шунинг учун ҳам бугун сиз билан академия ва унинг фаолиятига доир масалалар ҳақида очиқ-ойдин гаплашиб олишимиз зарур, деб ўйлайман.

Биринчи навбатда, илму фаннинг, академиянинг ривожи ва ўсишига тўсиқ бўлаётган баъзи субъектив сабаблар ҳақида, академияни, унинг институтларини бошқариш, бу борадаги тушунмовчиликлар, баъзан пайдо бўлаётган зиддиятлар ҳақида ҳам гаплашиб олсак.

Бир ҳақиқатни барчамиз теран англаб етишимиз керак: давлат, жамият ва жамоа манфаатларини ўз шахсий манфаатларимиздан устун қўймасак, ишимиз олға силжимайди ва барака бўлмайди.

Ўзбек фани, ўзбек техникасининг оламшумул обрў-эътибори барча шахсий икир-чикирлардан, майда-чуйда гаплардан, ўзаро келишмовчиликлардан юқори туриши лозим.

Таассуфки, ҳозиргача ҳам бир-биридан аразлашиш, бир-бирининг йўлини тўсиш каби ҳолларни учратиш мумкин.

Бугунги йиғилишдан муддао камчиликларни очиб ташлаш, бир-биримизни фош этиш эмас, балки масалага холислик билан ёндашиб, академия фаолиятини тубдан ўзгартириш, юз берган инқироздан чиқиб олиш йўлларини излашдан иборатдир.

Умуман, Фанлар академияси шундай бир даргоҳки, у ўзига нисбатан алоҳида ёндашувни талаб этади. Унга ишлаб чиқариш корхонаси эмас, илмий тафаккур, ихтирочилик ва яратувчиликнинг йирик маркази сифатида ёндашиш ҳамда ҳар бир олимнинг ўзига хос эҳтиёжидан келиб чиқиб муносабатда бўлиш тақозо этилади.

Ҳар бир олим — ўзига хос бир дунё. Илмий ишни ҳеч қачон буйруқ, топшириқ ва кўрсатмалар билан бажариб бўлмайди. Умуман илму фанни ҳеч қачон қолипга солиб бўлмайди. Унинг ўзига хос ривожланиш қонуниятлари борки, биз буни албатта, инобатга олишимиз керак.

Мамлакат тараққиётида фундаментал фан муҳим ўрин тутади. Бу борада, яъни фундаментал фанни ривожлантириш учун Фанлар академиясида яхшигина тажриба ва имкониятлар бор.

Агар фанни улкан бир дарахт деб тасаввур қилсак, фундаментал тадқиқотлар унинг илдизини ташкил этади. Зеро, илдиз қанчалик бақувват, чуқур кетган бўлса, дарахт шунчалик барқ уриб яшнайди, кўп ҳосил беради.

Мамлакатимизда фундаментал тадқиқотлар кўламини кенгайтириш, узоқни мўлжаллаб, олис истиқбол тараққиётини кўзлаб иш тутиш лозим. Фундаментал фанга умид билан қарашимиз, унга кенг йўл очиб беришимиз даркор.

Мисол тариқасида бўлсада, пахтачилигимиз келажаги учун генетик олимларимизнинг қўшган ҳиссаси ва шу фаннинг аҳамиятини таърифлашга зарурат йўқдир.

Замон қишлоқ хўжалигида, жумладан, пахтачилик, чорвачилик, сабзавотчилик, пиллачилик ва бошқа соҳаларда, айниқса, мелиорация ва ирригация, тупроғимизнинг унумдорлигини ошириш бобида мавжуд изланишларнинг натижаларини, агротехника ва агробиологик усулларни жиддий ўзгартиришни, жаҳоннинг энг илғор тажрибаларини қўллаб-қувватлашни ва жорий этишни тақозо қилмоқда.

Деҳқончилик ва умуман ишлаб чиқаришни фан негизида, айниқса, назарий, фундаментал фан асосида қайта қуроллантирмас эканмиз, мамлакат тараққиётини тезлаштиришимиз амримаҳол.

Яхши биламизки, илму фан даргоҳларида, жумладан, академия институтларида энг оқсоқ ва энг ночор жой, энг ечилмаган муаммо, бу — илмий-тадқиқотлар натижаларини ҳаётга татбиқ этишдир.

Бу масалани ҳал этишда олимларимиз зиммасига ҳам худо берган иқтидори билан кашф этишни, ҳам шу кашфиётларни амалга оширишдек икки вазифани баробар юкласак, ўта адолатсизлик бўлур эди.

Очиқ айтиш керак: илгари ишлаб чиқариш соҳаси, корхоналар илму фан, илмий тадқиқотлар натижаси билан мутлақо қизиқмасди. Илмий кашфиётларни излаш, уларни дунёнинг бирор бурчагидан топиб келиб амалда қўллаш, унинг ортидан фойда кўриш эски ишлаб чиқариш тизимига мутлақо ёт эди. Нега деганда, рақобат бўлмаган, боқимандалик, давлат ҳисобидан кун кўриш кайфияти устун бўлган жойда бундай илғор тартиб ва ёндашув мутлақо бўлмаслиги табиийдир.

Оқибатда илму фан билан ишлаб чиқариш ўртасида жуда катта узилиш, жарлик пайдо бўлди. Зиддиятнинг асосий сабаби ҳам шунда.

Бу масалани ечмасдан, ишлаб чиқаришда банд бўлган фаоллар ва жамоаларни илму фан тарраққиётига қизиқтирмасдан илмий изланишлар натижаларини ҳаётга татбиқ этишни ҳал қилиб бўлмаслиги аён ҳақиқатдир.

Бугун академия институтларида, жумладан, техник ва табиий фанлар соҳасида изланишлар олиб борадиган физика, химия, биология, геология, математика, механика ва бошқа институтларда жорий этилишини кутиб турган илмий ишларни танқидий кўз билан қараб чиқиш зарур. Уларнинг ҳаётга жорий этилмасдан қолиб кетишига давлатимиз иқтисодига зиён етказувчи заиф жойимиз деб қарасакгина, иш жойидан силжийди.

Яна бир гап: олимларимиз, биринчи навбатда, ижтимоий фан вакиллари олдида турган улкан вазифалар ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман. Мамлакатимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, миллий давлатчиликни шакллантириш, ҳуқуқий демократик давлатни барпо этиш ва фуқаролар жамиятини қарор топтиришдек улуғ орзу-умидлар билан яшар эканмиз, ижтимоий фанлар соҳасидаги илмий изланишлар ва уларнинг натижаларига алоҳида эътибор бермаслик мумкин эмас.

Кимки, миллатни ўзига қарам қилмоқчи бўлса, аввало унинг маданиятига чанг солади.

Ислом динимизнинг муқаддас мероси — фалсафа илмини, хусусан, Шарқ фалсафасини теран ўрганиш, шу асосда улуғ маданиятимиз ва қадриятларимиз илдизларини жонлантириш, яқин ўтмишимиздан қолган мафкурадан халос бўлиш, ўзимизнинг асрлар синовидан ўтган, улуғ аждодларимиз бизга қолдирган миллий мафкура ва тафаккуримизни тиклаш, уни замонавий-умумбашарий руҳ билан бойитиш ҳаммамизнинг долзарб вазифамиздир.

Тарихчи олимларимиз томонидан олти жилддан иборат «Ўзбекистон тарихи»нинг яратилиши, темурийлар даври ва маданиятига доир кўплаб рисолаларнинг вужудга келиши халқимиз маданий ҳаётида катта воқеадир. Бу асарлар ҳозирги замон тарихий жараёнларини ўрганишга бўлган эҳтиёжни қанчалик қондирса, янги тадқиқотларни давом эттиришни ҳам шунчалик тақозо этади.

Тилшунослик соҳасидаги илмий изланишлар, аввалambор, ўзбек тилига давлат тили мақомининг берилиши ва унинг қўлланиш соҳасининг анча кенгайтирилгани, халқаро муносабатларда ишлатиладиган тиллар қаторига киритилиши кейинги йилларнинг бу борадаги улкан ютуғидир. Шу муносабат билан мамлакатда Атамашунослик қўмитаси тузилди. Бир қанча луғатлар чоп этилди. Ўзбек тилининг лотин ёзувига асосланган орфографик қоидалари ишлаб чиқилди.

Мустақилликнинг ўтган уч йили мобайнида ижтимоий фанлар соҳасида, айтиш мумкинки, бирмунча ютуқлар қўлга киритилди.

Бироқ шиддат билан ўсаётган халқ онги, тобора кенгайиб бораётган дунёқараши олис ўтмиш, бугун ва келажакка бўлган қизиқиши мазкур соҳани тубдан ривожлантиришни, унинг фаолият доирасини янада кенгайтиришни тақозо этмоқда.

Маънавият ва маърифат, маданият ва ахлоқ ҳақидаги асарларни кўплаб чоп этиш, айниқса маданий мерос билан бирга янгиланаётган бугунги турмуш тарзини ва янгича тус олаётган жамиятимиз мазмун-моҳиятини теранроқ ёритиш, кенгроқ ўрганиш муҳимдир.

Агар иқтисодий ўсиш, тараққиёт — жамиятимизнинг танаси бўлса, маънавият-маърифат ва сиёсий онг етуклиги унинг руҳи, ақли ва жонидир. **Буюк давлат, буюк келажагимизга эришиш учун оқил, маърифатли, айни пайтда ўзининг ўтмиши, улуғ қадриятлари, миллати билан фахрланадиган ва келажакка ишонадиган инсонларни тарбиялашимиз керак.** Бундай инсонни тарбиялаш эса ижтимоий фанимизнинг муқаддас бурчидир.

Ўз ишини ақл билан, тушуниб бажарадиган кишида меҳнатидан фахрланиш, ҳаётидан завқланиш туйғуси кучли бўлади. Ана шундай одамларни тарбиялашимиз, мамлакатимизнинг ҳар бир фуқароси ана шундай туйғу билан яшашига эришишимиз керак.

Иқтисод фанлари соҳасида амалга оширилаётган ишлар диққатга сазовордир. Биз иқтисодиётни ривожлантиришда ўз йўналиш ва йўлларимизни бирмунча аниқлаб олдик. Ҳозиргача эришган ютуқларимизга жаҳон жамоатчилиги юқори баҳо бермоқда. Бироқ бу билан кифоялансак, орқада қолиб кетишимиз шубҳасиз.

Тараққий топган мамлакатлар тажрибасидан фойдаланишимиз лозим. Бироқ бу тажрибаларга кўр-кўрона ёндашмасдан, ўзимизнинг миллий эҳтиёжларимиздан ва маҳаллий имкониятларимиздан келиб чиқиб, энг мақбул шаклларини танлаб олишимиз даркор.

Лекин шуни очиқ таъкидлаш керакки, иқтисодиёт фани ҳам ҳали жамият тараққиётидан бирмунча орқада қолаётир.

Фанлар академияси иқтисод илмида, иқтисодий йўналишлар ва йўриқлар ишлаб чиқишда ўз имкониятларини тўла кўрсата олмаяпти. Шундан тегишли хулосалар чиқариш керак, деб ўйлайман.

Фан тараққиёти ҳамма вақт ёш авлодга таянади. Олимнинг нуфузи эса ўзига шогирд тайёрлаш, муносиб ўринбосар етиштириш билан ҳам баҳоланади. Академияда ана шу оддий ақидалар унутилган кўринади. Ёши улуғ олимлар билан ёшлар ўртасида узилиш пайдо бўлганга ўхшайди. Кўплаб янги ғоялар, янги фикрлар тўсиққа учраб, ёш муаллифларнинг қалбида сўниб кетмоқда.

Бунга сабаб нима? Ким ёки нима истеъдодли, катта ишонч ва умид билан меҳнат қилаётган ёш олимларимизнинг ўсишига, уларнинг тан олинишига халақит бераяпти?

Бу табиий саволларга жавоб топишимиз даркор. Мана шу анжуманда давлатимиз, халқимиз илму фанимизга катта меҳнати сингган, номини жамоатчилик катта ҳурмат ва эҳтиром билан тилга оладиган устоз алломалар — академикларимиз ўтирибди.

Уларнинг жамиятимиз учун қилган меҳнатларини юксак баҳолаймиз ва қадрлаймиз. Устозларнинг бой тажрибаларидан, илмий ғояларидан озиқланган ёш олимларимиз ҳам улар билан фахрланиши, меҳнатидан руҳланиши лозим.

Бу масалани ечиш учун академиядаги эскириб қолган баъзи бир қоидаларни ва одат тусига кирган айрим тартибларни ўзгартириш вақти келди, деб ўйлайман.

Бугунги кунда ўз илмий изланишлари билан илму фан аҳли орасида танилган, ўз ишлари билан яқин ва узоқ мамлакатларда катта обрў топган ёш олимларимизни академия аъзолигига қабул қилсак ва уларга ишлаш учун тегишли шароит яратиб берсак, бу ўзбек фани ва унинг келажаги учун жуда олижаноб иш бўлур эди.

Агар бизнинг миллат фанини ривожлантириш, мамлакатимизни илғор давлатлар қаторига қўшиш ниятимиз бўлса, ҳамжиҳатлик билан ишлашимиз керак. Бир ёқадан бош чиқариб, қўлга киритган ютуқларимизни мустаҳкамлаб, маънавий етуклигимизни намоён этишимиз лозим.

Бизда ҳали-ҳануз эски замондан қолган бир камчилик мавжуд: академияга вазирлик сифатида қарашга ўрганиб қолганмиз. Масалага расмиятчилик билан қараш оқибатида ҳатто вазирликларда штат қисқариши ҳақида гап кетса, Молия вазирлиги академияга: «Ҳайъат аъзолари фалонтага қисқарсин», «Вице-президентлар фалонта бўлсин!» деган буйруқларни юборишга одатланиб қолган.

Ёки бугунги аҳволни олиб қарайлик. Ижтимоий фанлар бўлимида 12 соҳа фанларини бирлаштиришни қандай тушуниш мумкин? Яна бир мисол: Ўзбекистонимизнинг истиқболини белгилайдиган икки муҳим соҳа — химия ва химиявий технология бўлими билан геология ва кончилик бўлимларини бирлаштириб қўйилганини қандай баҳоласа бўлади?

Бир ҳолни қиёслаб кўрайлик. Геология вазирлигида 11 нафар, енгил саноатда эса 15 коллегия аъзоси бор. Айни вақтда нега Фанлар академиясида фақат 9 та президиум аъзоси бўлиши керак? Ахир, академия ҳаётнинг барча соҳаларини қамраб олиши лозим-ку!

Фикримча, академиянинг нуфузини кўтариш, унга кўпроқ ҳуқуқ бериш керак. Академия нафақат ўзидаги, балки бутун мамлакатдаги фан масканларига ўз таъсирини ўтказиши лозим.

Бугунги кунда академия бўлимларида деярли ҳуқуқ йўқ. Умуман, президиум аъзолари, аввало, етакчи олим, кейин эса амалдор бўлиши керак.

Президиумнинг бўлажак таркибига худди шу нуқтаи назардан қараш зарур. Президиумга амалдорлар эмас, ҳақиқий олимлар аъзо бўлиб, келажак учун жон куйдириб хизмат қилсин.

Президиум аъзолари доимий бўлиши шарт эмас. Бу ерда ҳам, айтайлик, ҳар икки йилда аъзоларнинг маълум қисми алмашса, мақсадга мувофиқ бўлади, деб ўйлайман.

Президиум бугун коллектив фикрини ифода этмайдиган бўлиб қолганга ўхшайди. Янги президиум илму фан жамоатчилиги фикрини одилона ифода этувчи холис ва объектив идора бўлиши зарур. Президиумга энг етук фан соҳиблари йиғилиши талаб этилади.

Президиум билан институтлар ўртасидаги алоқа жипс бўлиши шарт. Шу нуқтаи назардан қараганда, кўпчилик олимларнинг фикрича, академиянинг низоми кўп жиҳатдан замон талабларига жавоб бермайди.

Бир ҳолга эътибор беришимиз керак. Ҳозирча ҳақиқий аъзолар билан мухбир аъзолар ўртасида узилиш борлиги ҳақида фикрлар мавжуд. Шуни инобатга олиб, кейинги сайловда ҳақиқий аъзолар сонини кўпайтиришни назарда тутиш зарур, деб ўйлайман.

Яна бир мулоҳаза: ҳақиқий аъзоликка номзодларнинг барчаси мухбир аъзо бўлиши шарт эмас. Ўз соҳасининг энг етук вакиллари бўлган фан докторларининг номзодларини ҳам олға суриш керак. Ана шундагина Фанлар академияси ёшаради, кучлироқ ва ғайратлироқ бўлади.

Менимча, янги сайланган президиум аъзоларига академия низомини обдон қайта ишлаб чиқиш ва йил охирида уни қабул этиш вазифаси топширилса, мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Муҳтарам дўстлар, биродарлар!

Илмда ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик, туғилган янги ғояларни вақтида тўғри баҳолай билиш, энг мақбул ва самарали ғояларни қўллаб-қувватлаш олий фазилатдир. Бу — ижод кишисининг нуфузини оширадиган, уни обрў-эътиборли қиладиган ноёб имконият.

Бугун академиямиз ва унинг тақдири билан боғлиқ бўлган масалалар хусусида фикр юритдик. Мамлакат тараққиётида ва ислоҳотлар самарадорлигини оширишда фан-техниканинг муҳим ўрни ҳақида гаплашиб олдик. Эндиги вазифа ҳаммамиз бор иқтидоримизни, истеъдодимизни, куч ва ғайратимизни миллат шаъни ва мамлакат шавкатини ошириш йўлида сафарбар этишдан иборат.

Умид қиламанки, олимларимиз улуғ аждодларимиз васиятларига амал қилиб, ворисларга хос иш тутадилар. Янги-янги ихтиролар билан мамлакатимиз шуҳратига шуҳрат қўшадилар. Ана шу масъулиятли, машаққатли ва шарафли ишда ҳаммангизга куч-қувват, жўшқин илҳом, кашфиётларингизга омад тилайман.

Ғалла ўрими кундалиги

ТОШКЕНТ ТУМАНИ: ВИЛОЯТДА БИРИНЧИ

Туман меҳнаткашлари ер ресурсларидан самарали фойдаланиш учун курашиб, имкониятларни қидириб топиб, ғалла мустақиллиги учун курашда фаол қатнашиш мақсадида каттагина майдонларга бошоқли дон экинларини эккан эдилар. Бу экинларни парвариш қилиш, озиқлантириш ва суғориш ишлари яхши йўлга қўйилди ва асосий майдонларда ғалладан мўл ҳосил етиштирилди. Уни ўз вақтида ўриб йиғиб, янчиб олиш учун барча техника, ишчи кучлари сафарбар этилди. Оқибатда туман ғаллакорлари вилоятда биринчи бўлиб ғалла йиғиб олиш ва давлатга сотиш режасини муддатидан илгари 115 фоиз қилиб адо этдилар. Айниқса "Ҳасанбой", Ғ. Умаров номли, Охунбобоев номли, "Тошкент" жамоа хўжаликлари яхши натижаларга эришдилар. "Тошкент" жамоа хўжалигида 50 гектар майдонга буғдойнинг "Жадал" янги нави экилган эди. Ҳосил кутилганидан ҳам зиёда бўлди. 150 тонна дон тайёрланди. Давлатга 56 тоннаси сотилиб, режа оширилиб бажарилди. Ғалладан бўшаган майдонлар зудлик билан ҳайдалиб, ўрнига кечки картошка экишга киришилди. Бошқа хўжаликларда ҳам ғалладан бўшаган майдонлар пешма-пеш ҳайдалиб, картошка, сабзавот ва бошқа озуқабоп экинлар экилмоқда.

СУСТКАШЛИККА ТЕЗДА БАРҲАМ БЕРАЙЛИК

Ғаллага ўроқ тушганига ҳам бир неча ҳафтадан ошди. Энг азиз ризқ-рўзимиз ҳисобланган нон ана шу дон-дундан ёпилишини фараз қилсак, унинг бир мисқолини ҳам нес-нобуд қилмай ўз вақтида ўриб-йиғиб олиш ҳозирги куннинг энг долзарб вазифаси эканини тушуниб олиш қийин эмас.

Туман ҳокимлари, вилоят деҳқончилик саноати уюшмаси, "Ташмевасабзавотузумсаноати" бошқармаси хўжаликларида бошоқли дон экинлари ҳосилини қисқа муддат ичида исрофгарчиликка йўл қўймай, мавжуд техникалардан унумли фойдаланган ҳолда ўриб-йиғиб олиш учун барча чораларни кўрсинлар, дейилади Тошкент вилояти ҳокимининг ўрим илғорларини рағбатлантириш тўғрисидаги қарорида. Айтиш керакки, қарор матбуотда эълон қилинганидан кейин ғалла ўрим-йиғимида суръатнинг кескин ошиши, ғаллакорлар ўртасида мукофот учун мехнат беллашуви кенг йўлга қўйилишй кутилган эди. Аммо шундай бўлмади.

Вилоятдаги баъзи туманлар ғалла ўрим-йиғими ва давлатга дон топширишда сусткашликка йўл қўймоқдалар. Ғаллазорларда ҳозир 340 та дон комбайни ишлаяпти. Улар билан кунда 2100 гектар майдондаги ғалла ўрилаяпти. Бу, албатта, юқори кўрсаткич эмас. Баҳона ва сабаблар анча, муаммолар ҳам йўқ эмас. Ғаллазорларда саратон жазирамасида комбайн бошқараётган, хирмонларда дон шопираётган, омборларга ғалла ташиётган одамлар ҳақида ғамхўрлик кўрсатиш, улар учун барча зарур шароитларни яратиб бериш шарт бўлган шу кунларда бу борада лоқайдликка йўл қўйилмоқда. Ўрим-йиғим штабларининг аъзолари, бу ишга алоқадор мутасадди раҳбарлар жон куйдириб ишламаяптилар. Ахир бугун ғаллазорларда фидойилик кўрсатаётган кишилар ҳақида ғамхўрликни бир дақиқа ҳам унутиш мумкинми?

Аммо изланса, албатта имконият топилади. Жумҳуриятимизнинг айрим вилоятлари давлатга ғалла топшириш режаларини аллақачон бажариб қўйдилар-ку. Нега бизда аҳвол бундай? Гап шундаки, умумий сафарбарлик ва ташкилотчилик етишмаяпти. Республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг ғалла мустақиллигига эришиш ҳақидаги даъватига амалий иш билан жавоб бериш керак бўлган бир пайтда ғалла ўримидаги бундай оқсалиш билан мутлақо келишиб бўлмайди. Бу йил ғаллакорларимиз жами 210 минг тонна дон янчиб олишлари керак. Ана шунча доннинг 100 минг тоннаси давлат хирмонига тўкилади. Деҳқонларимиз не-не машаққатларга қарамай барча майдонларда мўл-кўл буғдой ва арпа ҳосили етиштирдилар.

Вилоятимизда кундалик ўсиш бор-йўғи тўрт фоизни ташкил этмоқда. Ҳозиргача давлат омборларига етказиб берилган жами ғалла ҳосили 48 фоизни ташкил этади. Катта ғалла майдонларига эга бўлган Оҳангарон, Бекобод, Чиноз, Пискент ва Янгийўл туманларида ўрим-йиғим ишлари суст олиб борилмоқда. Масалан, шу кунгача Оҳангарон туманида атиги 3200 гектар, Бекобод туманида 3 минг гектар, Бўка туманида 2700 гектар майдондаги ғалла ўриб-йиғиб олинган, холос.

Ўрим-йиғим суръати Юқоричирчиқ ва Қуйичирчиқ туманларида бироз юқори. Бу туман ғаллакорлари давлатга кунда 5 ва 7 фоиз миқдорда ғалла топширмоқдалар. Улар марраға ҳам яқинлашиб қолдилар. Режа кўрсаткичлари 90 фоиздан ошиб кетди.

Хўш, бу йил ҳосилдорлик қандай бўляпти? Дастлабки натижаларга қараганда, адирлик ерларда 26-27 центнердан, суғориладиган майдонларда 30-35 центнердан ва ундан ошириб хирмон уйилаяпти. Жумладан, Чиноз туманидаги Охунбобоев номли, Юқоричирчиқ туманидаги "Политотдел" ва Пискент туманидаги "Дўстлик" жамоа хўжаликларида суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан 34-38 центнердан дон ҳосили олишга эришилмоқда.

Ҳозир ғалла ўрим-йиғимида ҳал қилувчи палла. Ҳамма ерда дон обдон пишиб етилган. Дам ғанимат. Турли баҳона ва сабабларни рўкач қилиб кўрсатишга ҳеч қандай ўрин йўқ. Барча куч ва имкониятларни ишга солишимиз, ўрим-йиғимида юзага келган аҳволни тубдан яхшилаб олишимиз зарур.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.
"Тошкент ҳақиқати" махсус мухбири.

Ғўза парвариши кундалиги

ИЮЛЬ — ҲОСИЛ ТЎПЛАШДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОЙ

Вилоятимиз пахтакорлари экишни уюшқоқлик билан, ўз вақтида ўтказиб, уруғликни ернинг табиий намига ундириб олиб, асосий майдонларда мўлжалдаги ғўза кўчатини сақлаб қолдилар. Ана шундан сўнг ҳар туп ғўзани кўз қорачиғидек асраш, серҳосил қилиб етиштириш учун кураш бошланди.

Айни кунларда ғўза парваришида ҳал қилувчи дамлар бошланди. Зотан, деҳқонларимиз яхши билишадики, июль-ҳосил тўплашда ҳал қилувчи ой ҳисобланади. Ана шу кунларда ҳар бир агротехника тадбирини ўз вақтида, маромида амалга оширган деҳқон гул ва шоналарни тўла сақлаб қолади, мўлжалдаги хирмон учун пухта замин яратади.

Шуни мамнуният билан айтиш керакки, илғор туманлар ва хўжаликлар ҳар кун, ҳар соатнинг қадрига етиб, ғўза парваришида яхши натижаларга эришмоқдалар. Хусусан, Оққўрғон, Қуйичирчиқ, Юқоричирчиқ, туманларида бу соҳада ибратли тадбирлар амалга оширилмоқда. Мазкур туманларнинг далаларини айлансангиз, ғўзанинг ривожи яхши эканлигининг гувоҳи бўласиз. Чунки ишлов бериш ишлари ўз вақтида ва сифатли бажарилмоқда.

Афсуски, ҳамма ерда ҳам ғўза парвариши кўнгилдагидек эмас. Масалан, Янгийўлдаги "Тинчлик", "Озод" сингари жамоа хўжаликларида ғўза парваришининг аҳволи ёмон.

Бу йил ҳароратнинг иссиқ келиши натижасида ҳашаротларнинг кўпайишига қулай шароит яратилди. Мутахассисларнинг аниқлашича ва уларнинг фикрича кўсак қуртининг кўп бўлиши кутилмоқда. Шунинг учун ҳам ҳар бир хўжаликда ҳашаротга қарши кураш ишларини авж олдириш ғоят муҳим вазифадир. Афсуски, айрим хўжаликларда бу масалага эътибор берилмаяпти. Қуйичирчиқ туманидаги "Тошовул" жамоа хўжалигида экинларни ҳашарот босиб кетган. Ўртачирчиқдаги Охунбобоев номли, Оққўрғондаги "Қаҳрамон" жамоа хўжликларида ҳам ана шундай аҳволга йўл қўйилмоқда. Пискент ва Бўка туманларидаги айрим хўжаликларда эса пайкалларда ўргимчаккана пайдо бўлган. Хўжалик мутахассислари қаёққа қарашяпти? Наҳотки кўрабила туриб, катта машаққатлар эвазига етиштирилаётган ҳосилни ҳашоротга ем бўлишига бефарқ қараб турсак.

Бунга асло йўл қўйиб бўлмайди! Ҳамма ерда назоратчилар ишини жонлантириш, ҳашарот, ўргимчаккана тушган жойни зудлик билан аниқлаб, бу зараркунандаларнинг бошқа пайкалларга тарқалиб кетмаслиги чораларини кўриш муҳимдир. Бир сўз билан айтганда июль ойини ҳамма ерда ҳашаротга, зараркунандаларга қарши кураш ойи деб эълон қилиб, сафарбарликни кучайтириш талаб этилади.

Мўл ҳосил тўплашда ғўзани ўз вақтида ва белгиланган меёрда озиқлантиришнинг аҳамияти каттадир. Тажрибакорлар ва мутахассисларнинг маслаҳатлари ва кўрсатмаларига амал қилиб, бу ишни ҳамма ерда эрта-индин тўгаллашга эришсак, яхши самара олиш мумкин бўлади. Афсуски, айрим туманларда, масалан, Пискент ва Бўка туманларидаги баъзи хўжаликларда бу масалага етарли эътибор берилмаяпти. Ғанимат фурсатлар бой берилиб, ғўзани озиқлантириш ишлари кечиктириб юборилмоқда.

Деҳқонларимиз чилла суви — тилла суви дейдилар. Айни кунларда ғўзана саратон сувига, чилла сувига қондириб суғориш мўл ҳосил гаровидир. Асло экиннинг чанқаб қолишига йўл қўйиб бўлмайди. Акс ҳолда гул ва шоналарини тўкиб юборади. Бу — сувчи зиммасига алоҳида масъулият юклайди. Шунинг учун ҳам хўжаликларда сувчилар меҳнатини ташкил этишга, уларга ўз вақтида ҳақ тўлашга, барча зарур шарт-шароитларни яратиб беришга алоҳида эътибор бериш талаб этилади. Бу ўринда сувчи ва механизаторларнинг ўзаро ҳамкорликда, бамаслаҳат иш олиб боришлари ҳам ғоят фойдали ишдир. Сув қўйилган пайкалларда қатор ораларида тупроқ етилиши билан культивация қилинса ерда нам узоқ сақланади ва ғўзанинг ривожи, ҳосил олиши тезлашади.

Саратоннинг ғанимат кунлари ўтиб бораяпти. Ғўза парваришини жадал суръатда олиб бориш, суғориш, озиқлантириш, культувация ва ҳашаротга қарши кураш билан боғлиқ бўлган тадбирларни ўз вақтида ва сифатли амалга ошириш долзарб вазифадир.

САҲОВАТИНГИЗНИ ДАРИҒ ТУТМАНГ

Куни неча вилоят ҳокимлигида Қизил ярим ой жамияти вилоят қўмитасининг пленуми бўлиб ўтди. Унда жамият фаолиятини такомиллаштириш, қаровчисини йўқотган қарияла, уруш ва меҳнат ногиронлари, кўп болали ва кам таъминланган оилаларга кўрсатилаётган ёрдам кўламини янада кенгайтириш чора-тадбирлари кўриб чиқилди. Ушбу масалалар бўйича вилоят Қизил ярим ой жамияти раиси Ф. Латипова сўзга чиқди ва бу ҳақида ўз таклиф, мулоҳазаларини ўртага ташлади.

Пленумда вилоят, шаҳар ва туманлари ҳокимларининг муовинлари, соғлиқни сақлаш, халқ таълими бўлимлари бошлиқлари, вилоят касаба уюшмалари вакиллари иштирок этд лар. Ҳар бир шаҳар ва туман ҳокимлиги би носида Қизил ярим ой жамияти вакили учун зарур жиҳозланган хоналар ажратиш, шифохоналарда жамият ҳисобида турувчилар учун алоҳида беморхоналар, шунингдек, бозор ва маҳалла қўмиталари қошида "Меҳр-шафқат" ҳамширалари навбатчилик қилувчи тиббий ижтимоий маиший хоналар ташкил этишга қарор қилинди.

Пленум иштирокчилари эътиборига бундан бир йил аввал қаровчисиз қолган қариялар, уруш ва меҳнат ногиронлари, кам таъминланган ва кўп болали оилаларга амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида тузилган "Биз сиз билан" дастурининг бажарилиши ҳақидаги ахборот ҳам ҳавола этилди.

Маълумки, Халқаро Қизил Хоч ва Қизил Ярим ой Федерациясининг Қизил Ярим ой жамияти Марказий Қўмитаси "Меҳр-шафқат" хизматига моддий ёрдам кўрсатиш ҳақидаги шартнома муддати тугаб бормоқда. Ана шу моддий ёрдам бўлмаса кўплаб шафқат ҳамшираларининг, ишсиз, маошсиз, қолишлари, энг муҳими эса, қанча-қанчалаб ғамхўрликка, саҳоватга, меҳрга муҳтожларнинг эътибордан четда қолиши мумкин.

Пленумни вилоят ҳокимининг муовини Ҳ. Ҳамидов бошқариб борди.

Пленум иштирокчилари вилоят аҳолисига қарата мурожаатнома қабул қилдилар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИЗИЛ ЯРИМ ОЙ ЖАМИЯТИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҚЎМИТАСИ ПЛЕНУМИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ ДАВЛАТ ВА ЖАМОА ХЎЖАЛИКЛАРИ, САНОАТ, ҚУРИЛИШ, АЛОҚА ВА ТРАНСПОРТ ТАШКИЛОТЛАРИ, ФИРМА ВА ШИРКАТЛАР РАҲБАРЛАРИ, ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВА СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ БЎЛИМЛАРИ БОШЛИҚЛАРИ ВА ВИЛОЯТНИНГ БАРЧА ФУҚАРОЛАРИГА

МУРОЖААТНОМАСИ

Азиз юртдошлар, қадрли дўстлар!

Халқимизнинг асрий орзуси ушалганидан бери ўтган тарихан қисқа вақт мобайнида Ўзбекистонимизда катта ижобий ўзгаришлар рўй берди. Бу ҳурматли Президентимиз Ислом Каримовнинг олиб бораётган тўғри ва доно сиёсати туфайлидир. Айниқса, республикамиз раҳбариятининг бозор иқтисодиёти шароитида аҳолининг кам таъминланган қисмини ижтимоий муҳофаза қилиш борасида олиб бораётган ишлари эътиборга лойиқдир. Ҳукумат кўрсатаётган ғамхўрлик туфайли бугунги кунда қаровчисини йўқотган қариялар, уруш ва меҳнат ногиронлари, кўп болали, кам даромадли оилалар турли имтиёзлардан фойдаланмоқдалар. Қизил ярим ой жамияти бундай инсонларга ўзининг беминнат ёрдамини кўрсатаётган ташкилотлардан биридир. Республика Қизил ярим ой жамиятининг вилоят, шаҳар ва туман қўмиталари ходимлари инсонийлик, меҳр-мурувват борасида бир қатор эзгу ишларни амалга оширмоқдалар.

Жамият қошида тузилган "Меҳр-мурувват", "Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш" хизмати доирасида меҳнат қилаётган 80 нафар тиббий ва уч нафар кичик меҳр-мурувват ҳамширалар 970 нафардан кўпроқ боқувчисиз қолган уруш ва меҳнат ногиронларига, 86 нафар кўп болали кам таъминланган оилаларга тиббий ва ижтимоий ёрдам кўрсатиб келмоқдалар. Лекин сўнгги пайтдаги бозор иқтисодиёти шароити, нарх-наволарнинг кескин кўтарилиши, яна бошқа бир қатор сабаблар жамиятни қийин молиявий аҳволга солиб қўйди. Бунинг оқибатида эса вилоят Қизил ярим ой жамиятининг муҳтожларга бераётган моддий ёрдамининг камайиш хавфи туғилмоқда.

Азиз юртдошлар!

Халқимизда йиқилганни суяш, ночорларга ҳайр-эҳсон қилиш, қийналганларга кўмак беришдек олижаноб фазилатлар азалдан удум бўлиб келган. Биз Сизларнинг ана шундай инсонпарварлик туйғулари билан суғорилган удумни ва муруввотни қўллаб-қувватлашларингизга ишонамиз. Зеро, ёрдамга муҳтожнинг ҳожатини чиқаришдан кўра савоблироқ иш йўқдир. Сизларга ана шундай эзгу ва савобли ишда сиҳат-саломатлик, ишларингизда омад тилаймиз.

Вилоят Қизил ярим ой жамиятининг ҳисоб-китоб рақамини эътиборингизга ҳавола этамиз: 000700853. КОД 172627315, Меҳнат саноат-қурилиш банки.

Ишингизга ривож, топган-тутганингизга барака берсин!

Огоҳ бўлинг!

ЎЗБЕК ТИЙИНИ ЭРИМАЙДИ!

Миллий валютамизнинг ҳаётимиздан муносиб ўрин эгаллаб, бозорда, дўконларда ҳукмини ўтказа бошлагани, барчамизнинг кўзимизни қувонтиргани, қалбимизни фахрга тўлдирганига, мана, бир ҳафта бўлди.

Сўмимизнинг салмоғи вазминлиги туфайли қоғоз пул билан бирга тийинимиз ҳам зарб этилгани барчага маълум. Бироқ, мана, бир ҳафтадирки, деярли ҳамма жойда қайтим ўрнига тийин эмас, сўм-купон ишлатиляпти. Бу — табиий ҳол, албатта. Сўм-купонимиз етти ярим ой мобайнида улкан ишни бажарганидан ташқари, яна бир ой хизматда бўлади. Бироқ, тийиннинг бир ҳафтадан бери муомалада йўқлиги кишини бироз ҳавотирга солади.

Етмиш йилдан ортиқроқ вақт мобайнида не-не найрангларни кўрмаганмиз. Шулардан бири — тийиннинг қимматбаҳо металл ўрнида ишлатилиши эди. Янги тийинимизнинг истеъмолда кўринмаётгани кўнгилда уни ҳам кимлардир йиғиб қўймаяптимикан, деган шубҳа уйғотди.

Камина пул ҳақида унча-мунча нарса ёзган, жумладан, қалбакичиларни сўмимизнинг муҳофазаси жуда кучли эканидан огоҳлантирган эдим. Юқоридаги хавотир туфайли, агар кимдир ҳақиқатан ҳам тийин йиғаётган бўлса, уни огоҳлантириб қўйишни лозим топдим.

Гап шундаки, тийинимиз ҳам, сўмимиз сингари жуда кучли муҳофаза қилиб ишланган. Мабодо кимда-ким уни нопок йўлда ишлатиш мақсадида йиғиб қўяётган бўлса, куйиб қолиши аниқ. Ундай одам фуқаролик туйғуси бўлмаса ҳам, ҳеч бўлмаганда ўз нафсини ўйлаб бу ишдан воз кечгани маъқул.

Хуллас, огоҳ бўлинглар, ўзларингни бекорга овора қилманглар. Шу нарса ёдларингда турсин: ўзбек тийини эримайди!

М. ХЎЖАЕВ,
ЎзА шарҳловчиси.

ПЛЕНУМ БЎЛИБ ЎТДИ

Тошкент вилояти хотин-қизлар қўмитасининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўриб чиқилди. Вилоят болалар жамғармаси раиси вазифасида ишлаган Мунира Солиҳова вилоят хотин-қизлар қўмитасининг раиси этиб тасдиқланди.

Пленумда сўзга чиққан Республика хотин-қизлар қўмитаси раиси Дилбар Ғуломова, Тошкент тумани хотин-қизлар қўмитаси раиси Азима Ҳакимова ва бошқалар айни пайтда хотин-қизлар қўмиталари олдида турган муҳим вазифалар ҳақида тўхталиб, ўз таклиф-истакларини ўртага ташладилар.

Пленум ишида вилоят ҳокимининг муовини Ҳакимжон Ҳамидов иштирок этди.

М. Обидова.

"ГУЛБОҒ" ПАХТАЗОРЛАРИДА

Пайкал четига ўрнатилган "сифат белгиси" деҳқонларнинг юксак маҳоратидан дарак бериб турипти. Бу ерлар Чиноз туманидаги "Гулбоғ" жамоа хўжалигининг Ҳ. Суннатов бошлиқ бригадасига қарашли. Белга урай деб қолган ғўза туплари яшнаб турипти, шона ва гуллар ғужғон, ҳатто иккита — учтадан кўсак ҳам санайсиз.

Қуёш далага оташ уфураётганига қарамай бригадир Ҳурматилла пайкал айланиб юрибди. У культивация қилиб қўйилган далани кўздан кечириб, қўшни пайкалда ғўзага сув тараётган Ҳамидулла Назаров ёнига борди. Ўртада ўзига хос мулоқот бошланди.

— Ғўза билан тиллашмоқчи бўлган пахтакор ундан кун қиёмга келганда ранг-ҳол сўрар экан, — деди Ҳурматилла мийиғида кулиб. — Ана шу паллада экиннинг чанқаганини ёки ер культивация учун етилганини аниқ айтиб бериш мумкин. Кеча шу пайкални кўздан кечириб, сув тараш керак эканлигини режалаштирган эдим. Ўз вақтида сув тараб жуда тўғри қилибсиз.

— Ҳа, мен ҳам шу фикрда эдим, қарасам ғўзаларнинг барги қорайинқирабди. Сувчилар билан келишиб сув тарай бошладик.

Бригада бошлиғи сувчининг гапидан хурсанд бўлди. Аввалам бор улар ўз касбининг устаси. Саратон жазирамасида бирор туп ғўзани чанқатиб қўймаяптилар, куну тун пахтазордалар.

Бригада механизатори Маъмур Раимов ҳам фидойиликда сувчилардан қолишмаяпти. У ер етилиши билан ғўза қатор ораларига пешма-пеш ишлов беряпти, тупроқда намнинг етарли бўлишини таъминлаяпти. Сувчилардан Содиқ Икромов, Фозил Жамолхўжаев, Собир Иброҳимов, чопиқчилар Мавлуда Раимова, Улбус Нагалова, Лола Иномовалар баракали хирмонни бунёд этиш учун жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. 47 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 36 центнердан "оқ олтин" етиштиришга аҳд қилишган.

Ғўза парваришида хўжаликда пешқадамликни қўлдан бермай келаётган Ҳ. Суннатов бошлиқ бригада азаматлари барча майдонларда мўл ҳосил тўплаш ишларини қизғин давом эттирмоқдалар.

Т. ЭРХЎЖАЕВ.

Иқтисодий ислоҳот йўлидан

Паркент тумани: ФЕРМЕР ХЎЖАЛИГИДА ГАП КЎП

Паркент — Тошкент вилоятининг ҳизр назар қилган туманларидан ҳисобланади. Вилоятдаги энг сўлим гўшалар, оромгоҳлар шу ерга жойлашган. Туман халқ хўжалигида ҳам муҳим ўрин эгаллайди. Лекин кейинги икки йил мобайнида табиат паркентликларни синагани-синаган: ҳали ёмғир, ҳали сел, ҳали дўл, бунинг устига баҳорнинг совуқ келиши...

Бироқ, бу қийинчиликларни мардонавор енгаётган туман аҳли режадаги ишларни уддалабгина қолмай, тошкентликлар дастурхонини безайдиган маҳсулотларни янада кўпроқ етиштиришга ҳаракат қилмоқда.

Тумандаги ижобий натижалар кейинги пайтда Президентимизнинг қишлоқда туб ўзгаришларни амалга оширишга қаратилган фармонлари, ҳукумат қарорларини бажариш, иқтисодий ислоҳотни амалга ошириш, хусусан, фермер хўжаликларини ташкил этиш ва уларни қўллаб-қувватлаш йўлида қилинаётган ишлар билан бевосита боғлиқдир. Туман ҳокими ТУРОБ ХОЛТОЕВ билан ана шу ҳақда суҳбатлашдик.

—Туроб ака, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда қайси масалаларга асосий эътиборни қаратяпсиз?

— Бу борада ҳал қилиниши лозим бўлган масалалар оз эмас. Уларнинг энг муҳими — туманимизда етакчи соҳа бўлган чорвачилик, ғаллачилик, узумчилик ва боғдорчиликни ривожлантириш ҳисобланади. Кейинги икки йил мобайнида ўта ноқулай келган об-ҳаво бу соҳаларга ҳам анча зарар етказди. Эндиликда уларни ривожлантиришнинг энг самарали йўлини топдик. Бу — хусусийлаштириш, фермерлик ҳаракатини йўлга қўйишдир. Ҳозир туманда 88 та фермер хўжалиги бор. Улардан 42 таси чорвачиликка ихтисослашмоқда. Бу хўжаликларда 800 бош қорамол боқилади. Уларнинг икки юзтаси соғин сигирдир. Қўйлар тўққиз минг бошга етиб қолди. Бу юмушларда 500 киши банд. Ҳар бир фермерга ўртача 48 гектардан ер ажратиб берилган. Уларга ҳар томонлама, жумладан, моддий ёрдам ҳам кўрсатилмоқда. Туманимиз фермерларига йил бошидан бери 800 миллион сўм-купонлик кредит берилди. Биз фермерлик осон иш эмаслигини, бу ишни ҳамма ҳам уддалай олмаслигини яхши тушунамиз. Лекин, сергайрат, ташаббускор кишиларга вақтида қўмак берсангиз, ишнинг самараси ҳам тезда кўзга ташланар экан. Шу йилнинг бешойи мобайнида фермер (деҳқон) хўжаликлари 205 тонна гўшт, 480 тонна сут, 14 тонна жун топширди. Молларни яхши парваришлаш насл олишга ҳам ижобий таъсир эта бошлади. Шу қисқа муддатда тўрт мингта қўзи, тўқсонтага яқин бузоқ олингани бунга ишончли далилдир.

Кўрилган чора-тадбирлар натижасида оғир об-ҳаво шароитига қарамай, шу йилнинг беш ойи мобайнида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан гўшт етиштириш 24 тонна, сут етиштириш эса 61 тонна кўпайди.

Бозор шароитига ўтиш кўпгина муаммоларни ечишнинг янги йўлларини топишни тақозо этмоқда. Мисол учун, бу йил 210 бош бузоқни Оҳангарон бўрдоқичилик базасига жўнатдик. Улар базада яхши семиртирилганидан кейин давлат шартномасига кўра гўштга топширилади.

Маълумки, чорвачиликни ривожлантиришнинг асосий омили — кўпроқ ем-хашак жамғаришдир. Суғориладиган майдонлар атиги 4,5 минг гектарни ташкил этадиган, шундан минг гектаригагина беда экиладиган тоғли туманимизда молларни қишдан тўқ олиб чиқиш осон иш эмас. Буни ҳисобга олиб, ҳозирдаёқ 7 минг тонна пичан тайёрлаб қўйилди. Жами 16 минг тонна озуқа ғамлаб қўймоқчимиз. Бу — ҳар бош сигирдан соғиб олинадиган сутни йил охирига бориб 2700-2800 килограммга етказиш имконини беради.

— Хусусийлаштиришнинг дастлабки самараси хусусида нима дея оласиз?

— Туманимиз хўжаликларидаги 11 та фермадан ҳозирча бештаси хусусийлаштирилди. Бу ишни йил охиригача туғаллаш ниятидамиз. Шуни тан олиш керакки, айрим раҳбарларнинг янги иқтисодий муносабатларга ўтишни, ўзларининг эски иш усулини ўзгартиришни, янги йўлларни қидиришни истамаётгани бу жараёнга анча тўсиқ бўлмоқда. Шунга қарамай, хусусийлаштириш дастлабки самарасини бера бошлади. "Ҳисорак" жамоа хўжалиги фермасида ҳар бир сигирдан соғиб олинаётган сут ярим литр кўпайди. "Қорақалпогистон" хўжалигидаги хусусийлаштирилган ферма чорвадорлари ўтган йилдагига қараганда 17 тонна кўп сут соғиб олди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

— Хусусийлаштиришни амалга ошириш фермерларининг ташвиш ва муаммолари билан кўпроқ шуғулланишни тақозо этади...

— Туманимизда чорвачилик фермаларидаги аҳволни назорат қиладиган махсус штаб ташкил этилган. Бу — эски замондагидай, барча ишни буйруқ орқали бажариш, ҳар бир ишга аралашиш, дегани эмас, албатта. Вазифамиз — фермерларга кўпроқ ёрдам бериш. Чорвачиликни оладиган бўлсак, бу ерда наслчилик масаласи муҳим ўрин эгаллайди. Назаримда, бу ишни ўзимизда ҳам яхши йўлга қўйса бўлади. Шу мақсадда мутахассисларни таклиф этдик, уларни моддий рағбатлантириш йўлларини ишлаб чиқдик. Туманимизда паррандачилик ҳам унутилаёзган эди. Йил бошидан буён ҳар бир хўжаликка боқиш учун икки мингтадан жўжа бердик.

— Паркент учун анъанавий бўлган боғдорчилик ва узумчиликни ривожлантириш учун қандай ишлар қилинмоқда?

— Ҳали айтилганидек, кейинги икки йилда кўкламнинг салқин келиши, ёмғир, сел боғ ва узумзорларимизга анчагина зарар етказди. Лекин, кишиларимиз умидсизликка тушгани йўқ. Аксинча, уларни тиклаш ва ривожлантириш учун енг шимириб, астойдил меҳнат қилмоқдалар. Бунда мустақиллик, ўз меҳнатидан манфаатдорлик асосий омил бўлмоқда.

П. НИШОНОВ,
ЎзА мухбири.

ЧОРВА ҚИШЛОВИНИ ЎЙЛАБ

ОЧИҒИНИ айтиш керак: Бўка туманида шу пайтгача чорвачиликда амалга оширилган тадбирлар ва эришилаётган натижалар қаноатланарли бўлмай келди. Кўпгина хўжаликларда чорва моллари маҳсулдорлиги пасайиб кетганлиги ҳеч кимга сир эмас. Туманнинг янги раҳбарияти бу масалани ҳам фаоллар билан атрофлича муҳокама қилиб, бошқа тармоқлар қатори чорвачиликда ҳам туб ўзгаришларга эришиш чора-тадбирларини белгилаб чиқди. Бунинг учун, энг биринчи навбатда, чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашга эътиборни қаратиш зарурлиги таъкидланди. Бу борадаги ишлар анча жадаллаштириб юборилди. Режа бўйича 15 минг тонна беда пичани жамғарилиши керак. Ғ. Азаматов номли, Навоий номли, "Қашқадарё", "Хўжақўрғон" жамоа хўжаликларида беданинг биринчи ўрими муваффақиятли тугалланди ва шу ҳисобга анча кўп озуқа жамғарилди.

Қатор хўжаликлар сенаж бостиришга ҳам катта эътибор бериб, яхши натижаларга эришдилар. "Ачамайли" жамоа хўжалигида 400 тонна ўрнига 539 тонна сенаж бостирилди. "Бўстон", Ойхўжа Йўлдошев, "Бўка" жамоа хўжаликлари ҳам сенаж бостириш режасини ошириб бажардилар.

Бироқ, дағал хашак жамғариш соҳасидаги ишларни жадаллаштириш талаб этилади.

Н. ИСАЕВ.

ҚИШЛОҚЛАР ГАЗЛАШМОҚДА

ШУ ЙИЛНИНГ июнь ойи якунида вилоят туманларининг бир неча хўжаликларига "зангори олов" олиб келинди.

Жумладан, шу кунга қадар Бўка туманидаги мавжуд 17 жамоа хўжалигидан 3 таси ҳудудига газ келтирилган бўлса, 29 июнь куни яна бир жамоа хўжалиги — "Ачамайли" марказида "зангори олов" гулхани ёқилди ва хўжаликнинг 200 дан ортиқ хонадони ушбу енгилликдан баҳраманд бўлди.

Газ монтаж ишларини қисқа кунларда яхши сифат билан "Ўзбекгазқурилиш" трестига қарашли 7-кўчма колоннанинг Ҳабиб Яруняев бошчилик қилаётган бригада аъзолари амалга оширдилар.

Шуничгдек Оҳангарон туманидаги "Оҳангарон" жамоа хўжалигининг Ёнариқ қишлоғида ҳам "зангори олов" гулхани ёқилди. Бу ишларни ҳам юқоридаги колонна аъзолари бажардилар.

Вилоятда қишлоқ аҳолисини табиий газ билан таъминлаш ишлари давом эттирилмоқда.

Тадбиркорлик давр талаби

ҲАМКОРЛИКНИ КУЧАЙТИРИБ...

Бу корхона темир-бетон буюмлари ва бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришга ихтисослашган. Бекободдаги бу комбинат мижозлари жуда кўп. Улар шаҳарда ҳам, вилоятимиз, ҳатто республикамизнинг ўнлаб, юзлаб шаҳарлари ва туманларида бор. Бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида улар билан муносабатлар тобора мураккаблашиб бормоқда. Мижозларнинг барча буюртмаларини бажаришнинг иложи бўлмаяпти. Лекин корхона жамоаси уларни ҳафа қилмаслик учун саъи-ҳаракатларини бир зум ҳам тўхтаетгани йўқ.

Маҳсулот ишлаб чиқариш учун зарур бўлган хом ашё ва материалларни мумкин қадар кўпроқ тайёрлашдек мураккаб вазифани бажариш йўлида тиним бўлмаяпти. Маълумки темир-бетон буюмлари ва қурилиш материаллари тайёрлаш учун биринчи навбатда қум-шағал, цемент, арматура ва бошқа шу каби хом ашёлар зарур бўлади. Цемент ва қум-шағал масаласи нисбатан енгил ҳал бўлмоқда. Чунки бундай материаллар бевосита республиканинг ўзида тайёрланмоқда. Уларни комбинатга олиб келиш учун фақат пул керак.

Лекин, арматура-металл масаласи тобора мушкуллашиб бормоқда. Бундай маҳсулотлар асосан собиқ иттифоқчи республикалардан, энг кўпи эса Россиядан келтириларди. Иқтисодий алоқаларнинг сусайиб кетганлиги катта қийинчиликларни юзага келтирмоқда. Лекин шунга қарамай олма пиш, оғзимга туш, қабилида иш тутмаяпти жамоа. Қаловини топсанг қор ҳам ёнади, деганларидек унинг вакиллари доим шундай маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи корхоналарга бориб, улардан турли хил арматураларни ундиришга муваффақ бўлмоқдалар.

Бунда мол айрибошлаш, яъни бартер усули жуда қўл келмоқда. Албатта, бу корхона жамоаси учун қўшимча қийинчиликлар вужудга келтираяпти. Чунки металл берувчилар ўз маҳсулотлари ўрнига бошқа маҳсулотлар ёки тайёр темир-бетон конструкцияларини юборишни талаб қилмоқдалар. Уларни ҳам тушуниш керак. Бозор иқтисодиётига ўтиш ҳамма учун ҳам оғир бўляпти. Истаган нарсани топиш, ҳатто тайёр маҳсулотни сотиш ҳам осон бўлмаяпти. Шунинг учун корхона жамоаси ҳозирги вақтда кенг кўламда қўлланаётган бартер усулидан фойдаланишга интилмоқда.

Шу туфайли собиқ республикалардаги қатор корхоналар билан комбинат учун зарур бўлган металларни етказиб бериш юзасидан шартномалар тузилмоқда. Шундай шартномаларнинг бири Тожикистоннинг Қайроққум саноат корхонаси жамоаси билан тузилди. Унга мувофиқ қайроққумликлар комбинатга йил бошидан бери 350 тонна махсус сим етказиб бердилар. Бу билан корхона жамоасининг бир маромда ишлаши учун шароит вужудга келди. Ўз навбатида бекободликлар қўшни республикалик ҳамкорларига цемент, қум ва бетон ариқлар жўнатишди. Қисқаси ўртада тузилган шартномадан икки томон ҳам манфаат кўрди.

Корхона маъмурияти хом ашё олишнинг бошқа манбаларини ҳам қидириб топмоқда. Жумладан, Россиянинг Екатеринбург шаҳридаги "Ника" фирмаси билан комбинат ишлаб чиқариши учун зарур бўлган маҳсулот юбориш тўғрисида келишиб олинди. Бунинг учун эса россияликларга бартер усулида 50 тонна пиёз юборилади. Бу пиёз Сурхондарё вилояти деҳқонларидан харид қилиб олинди.

Ён қўшни, жон қўшни, деб бежиз айтмаган эканлар. Чунки комбинат жамоасининг ишлаб чиқариш фаолияти учун зарур бўлган материалларнинг айрим турлари яна Тожикистондан топилмоқда. Тожикистон сув қурилиши вазирлигига қарашли Ғофуров номли ишлаб чиқариш бирлашмаси комбинатга қўшимча 100 тонна зарур симларни юборди. Бундай мисолларни яна келтириш мумкин.

Юқорида айтганимиздек, четдан ишлаб чиқариш учун зарур бўлган материаллар ва хом ашёларни келтиришнинг ўзи бўлмаяпти. Бунинг учун биринчи навбатда тадбиркорлик, ишбилармонлик зарур бўлмоқда. Корхона раҳбарлиги замон талабларини ҳисобга олиб бунга алоҳида эътибор бермоқда. Шу туфайли ҳам ишлаб чиқаришда кескин узилишлар бўлаётгани йўқ.

Комбинат жамоасининг меҳнат фаолияти яхши бўлаётганлиги ҳақида сўз кетганда, арматура цехи ишчи-хизматчиларининг салмоқли улушини таъкидлаш ўринли бўлади. Чунки, улар ўз вазифаларига сидқидилдан муносабатда бўлмоқдалар, виждонан ишлашяпти. Не-не машаққатлар билан етказиб келинган сим ва арматураларнинг нобуд бўлмаслигига, ўз ўрнида ишлатилишига, зарур маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун фойдаланилишига эришмоқдалар. Корхонада иш мароми таъминланишида уларнинг хизматлари катта бўлаяпти.

Ҳозирги вақтда комбинатда турли хил темир-бетон буюмлари ишлаб чиқарилиб буюртмачиларга етказиб бериляпти. Улар орасида ғовакли бетон плиталар кўпроқ тайёрланмоқда. Чунки бундай маҳсулотларни сотиб олувчилар кўп. Фақат тайёрлашга улгурсанг бўлди.

Корхона раҳбарлиги маҳсулот турларини, айниқса, уларнинг харидоргир хилларини ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга ҳам эътибор бермоқда. Бундан уч йил илгари халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Яъни бетонли ғиштлар тайёрловчи цех ташкил қилинди. Бу цехнинг ишга туширилиши айни муддао бўлди. Унинг маҳсулоти шаҳар ва туман аҳолиси учун уй-жойлар қуришда жуда қўл келмоқда. Якка тартибда уй-жой қураётганлар уни кўплаб харид қилишяпти. Шунинг учун цехда маҳсулот ишлаб чиқариш ортиб бормоқда. Ҳар ойда 15 мингта шундай ғишт тайёрланиб, буюртмачиларга етказиб бериляпти. Цехда бор-йўғи тўрт нафар ишчи меҳнат қилмоқда. Лекин улар ихтиёрларидаги дастгоҳдан самарали фойдаланмоқдалар. Унинг доим ишга яроқли ҳолда бўлишига эришяптилар, вақтида таъмирлаб турипшибди. Бунда Э. Абдуллаев, И. Ашуров сингари меҳнатсеварларнинг хизмати катта бўлмоқда. О. Ҳусанов раҳбарлигидаги бригада, тажрибали ишчилардан В. Черкашин, Н. Федорова ва бошқалар топшириқни доим ортиғи билан бажаришяпти. Айни вақтда ўзларининг кўп йиллик иш тажрибаларини меҳнат қучоғига янги келган ёшларга ҳам қунт билан ўргатмоқдалар.

Комбинат жамоаси йилнинг ўтган беш ойи режасини муваффақиятли якунлади. Истеъмолчиларга юзларча миллион сўмлик турли хил темир-бетон буюмлари ва бинокорлик материаллари етказиб берилди. Ишчи-хизматчилар суръатни бундан буён ҳам бўшаштирмасликка ҳаракат қилмоқдалар. Бунда уларга омад ёр бўлишига тилакдошмиз.

А. АШУРОВ,
А. ҲАМЗАЕВ,
Бекобод шаҳри.

"БРАЗИЛИЯ ИШТИРОКИДАГИ ОВРУПО БИРИНЧИЛИГИ"

АҚШда ўтаётган жаҳон биринчилиги мусобақалари қандай якунланишидан қатъий назар футбол чиндан ҳам овруполиклар ўйини эканлиги тасдиқланмоқда. Жаҳон кубоги учун курашни давом эттириш ҳуқуқини қўлга киритган саккизта кучли жамоа сафида на Осиё, на Африка, на Шимолий Америка вакилларини кўрмаймиз. Аксинча, Овруподинг 7 та мамлакати терма жамоаси ғовларни муваффақиятли енгиб ўта олди. Улар билан бирга уч карра жаҳон чемпиони — бразилияликлар чорак финалда ўйнайдиган бўлишди. Шу жиҳатдан мусобақаларнинг қолган қисмини, таъбир жоиз бўлса "Бразилия иштирокидаги Овроупо чемпионати" дейиш мумкин.

24 та финалчи сафида Овруподинг Англия, Франция, Дания, Португалия, Югославия сингари "зўрлари" бўлмаганлигига қарамай, бу қитъа вакиллари олис ва иссиқ Америка стадионларида Оврупа шарафини муносиб ҳимоя қила олдилар. Биргина Болгариянинг ўзи аввал Аргентина, кейин эса Мексикадек кучли терма жамоаларни четга чиқариб қўйди. Руминия футболчилари ҳам гуруҳдаги ўйинларда кўпчилик чемпион бўлади деб башорат қилган колумбияликларни ва майдон эгалари — АҚШ футболчиларини орқада қолдирдилар. Жанубий Американинг яна бир вакили Боливия футболчилари эса 1 очко билангина қолди. Осиё, Африка қитъаси вакилларидан Жанубий Корея билан Саудия Арабистони терма жамоалари нимчорак финалга чиқа олдилар.

Шундай қилиб, бугун Голландия билан Бразилия, Италия билан Испания, якшанба куни эса, Руминия билан Швеция, Болгария билан Германия терма жамоалари ўзаро баҳслашадилар.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ

ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТИ 1994/95 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРИГА

ТАЛАБАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

КУНДУЗГИ БЎЛИМНИНГ "МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ МУАССАСАЛАРИ ТАРБИЯЧИСИ" ВА "БОШЛАНҒИЧ СИНФ ЎҚИТУВЧИСИ" МУТАХАССИСЛИГИ ИХТИСОСИ БЎЙИЧА ЎЗБЕК ВА РУС ГУРУҲЛАРИГА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ЯШОВЧИ 9-СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАНЛАР
ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ
ҚАБУЛ ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИГА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ШАРТЛАРИГА АСОСАН ЎТКАЗИЛАДИ
АРИЗАЛАР 5 ИЮЛДАН 25 ИЮЛГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
ИМТИҲОНЛАР 26 ИЮЛДАН БОШЛАНАДИ.
КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ: "МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ МУАССАСАЛАРИ ТАРБИЯЧИСИ" МУТАХАССИСЛИГИ БЎЙИЧА:
1. Биология (оғзаки)
2. Адабиёт (оғзаки)
3. Она тилидан — ёзма (диктант)
"БОШЛАНҒИЧ СИНФ ЎҚИТУВЧИСИ МУТАХАССИСЛИГИ" БЎЙИЧА:
1.Математика (оғзаки)
2. Адабиёт (оғзаки)
3. Она тилидан — ёзма (диктант)
КУНДУЗГИ БЎЛИМГА КИРИШНИ ИСТАГАНЛАР БИЛИМ ЮРТИ ҚАБУЛ ҲАЙЪАТИГА ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТОПШИРАДИЛАР:
1. Билим юрти раҳбари номига АРИЗА
2. 9-синфни тугатгани ҳақидаги маълумот (асл нусхаси)
3. Тиббий маълумотнома (086/У/ шаклидаги)
4. 3х4 ҳажмидаги 6 дона сурат
5. Турар жойидан маълумотнома
Паспорт ёки туғилганлиги ҳақида гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

* * *

СИРТҚИ БЎЛИМНИНГ "МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ МУАССАСАЛАРИ ТАРБИЯЧИСИ" МУТАХАССИСЛИГИ БЎЙИЧА ЎЗБЕК ВА РУС ГУРУҲЛАРИГА ЎРТА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН, МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ МУАССАСАЛАРИДА ИШЛАЁТГАН, КАМИДА БИР ЙИЛЛИК ИШ СТАЖИГА ЭГА БЎЛГАН, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХУДУДИДА ЯШОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.
АРИЗАЛАР 5 ИЮЛДАН 25 ИЮЛГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ ҚУЙИДАГИ ФАНЛАР БЎЙИЧА ЎТКАЗИЛАДИ:
1. Биология (оғзаки)
2. Адабиёт (оғзаки)
3. Она тили — ёзма (диктант)
ИМТИҲОНЛАР 26 ИЮЛДАН 15 АВГУСТГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.
СИРТҚИ БЎЛИМГА КИРУВЧИЛАР БИЛИМ ЮРТИ ҚАБУЛ ҲАЙЪАТИГА ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТОПШИРАДИЛАР:
1. Билим юрти раҳбари номига АРИЗА
2. Ўрта маълумоти ҳақида ҲУЖЖАТ (асл нусхаси)
3. Ташкилот тасдиқлаган МЕҲНАТ ДАФТАРЧАСИДАН кўчирма
4. Тиббий маълумотнома (086/У/ шакли)
5. 3х4 хажмида 6 дона сурат.
6. Паспорт шахсан кўрсатилади.
БИЛИМ ЮРТИ МАНЗИЛГОҲИ:
700187 — Тошкент шаҳар, Мирзо Улуғбек тумани, Темур Малик кўчаси, 112-уй.
63-, 49-, 89-, 73-автобусларнинг 1-Қорасув бекати.

Америка тамакисининг энг яхши навларидан
АЪЛО СИФАТЛИ ЯПОНИЯ СИГАРЕТЛАРИ
А КЛАССИ (Marlboro)

Телефонлар:
(3712)
45-57-67,
45-95-79.

Япония Соғлиқни сақлаш вазирлиги никотин ва смола моддалари миқдорига қатъий талаблар қўяди.

Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги огоҳлантиради: чекиш ҳаёт учун ҳавфлидир!

Тошкент вилояти касаба уюшмалари кенгаши мазкур ташкилот раисининг ўринбосари Т. О. Алимовга турмуш ўртоғи

Маҳбуба ТУРҒУНБОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

"Ўзбалиқ" концерни жамоаси концерн раисининг муовини Қ. А. Пўлатовга отаси

Анвар ПЎЛАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар 8-ўрта ҳунар-техника билим юрти томонидан Бахтиёр Содиқжонович МЎМИНДЖАНОВ номига 1988 йили берилган Б № 949527 сонли диплом йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

Душанба, 11

ЎзТВ I
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Ёшлик" студияси. "Мусаввир".
18.30 "Фасли ёз". Телефильм.
18.40 "Муҳофаза".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Шифокор маслаҳати.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театри артистлари ижросида концерт.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Шукур Холмирзаев. "Қадимда бўлган экан...". Видеофильм.
22.40 "Ўзбекистон" ахбороти.
23.05—00.15 "Ўзгалар бахти". Бадиий фильм.

ЎзТВ II
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Ўтмишсиз келажак йўқ".
20.20 "Бутун умр давомида". Телефильм.
20.40 "Деҳқон ҳиммати".
21.10 "Излаган имкон топади".
21.40—00.10 Ғалабанинг 50 йиллигига. "Улар Ватан учун жанг қилдилар". Бадиий фильм. 1—2-сериялар.

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
17.25 ФУТБОЛ. ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ. 1/4 ФИНАЛ.
*
19.30 — 20.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.00 Душанба куни детектив. "Мурданинг кўзгуси". Бадиий фильм. "Эркюль Пуаро" сериалидан.
21.00 "Сиз яратган боғ".
21.30 — 22.30 "Ҳақиқат онлари".

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
5.30 — 8.00 "Тонг".
***
18.00 "Тиғиз пайт".
18.25 "Шаддод Роза". Телесериал (Мексика).
18.50 "Биз". 8. Познернинг муаллифлик кўрсатуви.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Спорт уик-энди".
20.45 Сизга аталган учрашувлар. Режиссёр Валерий Фокин.
21.30 Иллюзиялар канали.
22.10 — 22.50 "Санъат қасри".

Сешанба, 12

ЎзТВ I
6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 "Хатарли парвоз". Бадиий фильм.
9.40 "Ортиқ Отажонов куйлайди". Фильм-концерт.
10.05 "Абитуриент-94". Кимё.
10.35 "Зарипов чавандозлари". Телефильм.
11.05 "Абитуриент-94". География.
11.35 Ўсмирлар учун. "Ўйла! Изла! Топ!".
12.45 "Ўзбек тилини ўрганамиз".
13.15—14.15 "Ёшлик" студияси. "Адолат".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Интилганга толе ёр".
18.40 "Куй ва соз соҳиби". Телефильм.
18.55 "Таълим ва ислоҳот".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Мусиқий дақиқалар.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ УЧ ЙИЛЛИГИГА. "ИСТИҚЛОЛ ҚЎШИҚЛАРИ".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "ШАҲАР БЕДАРВОЗА ЭМАС...".
22.15 "Ҳар кимдан гумонсировчи одам". Бадиий фильм.
23.40—00.05 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
"ОМАД" таништиради:
19.50 "Мультфейерверк".
20.30 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари. Эълонлар.
21.00 Видео янгиликлари.
21.20 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари. Эълонлар.
22.00 — 24.00 "Кинонигоҳ".

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
"ОМАД" таништиради:
9.00 "Совға".
9.30 "Ҳар соҳадан бир шингил".
9.40 "4/8". Мусиқий кўрсатув.
9.50 Эълонлар.
10.00 Видео — "О".
11.45 Эълонлар.
11.55 "Курьер".
12.10 "Ҳар соҳадан бир шингил".
12.30 "Рок ҳақида".
13.00 Эълонлар.
13.10 "Шарқ дурдоналари".
13.40 "Даракчи".
13.50 Эълонлар.
14.00 Видео — "О".
*
18.00 — 19.55
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.55 "Динозаврга айланмайлик".
20.10 Киномарафон. "Фойдали партия". Бадиий фильм.
*
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.25 — 24.00 "Ном-нишонсиз икки йил". Бадиий фильм.

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
5.30 — 8.00 "Тонг".
***
18.00 "Тиғиз пайт".
18.25 "Шаддод Роза". Телесериал.
18.50 "Мавзу".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Илк манбадан".
20.40 1994 йил қўшиқлари.
21.25 Катта футбол лаҳзалари.
22.00 — 23.50 "Сўнгги дақиқа". Бадиий фильм (Италия).

Чоршанба, 13

ЎзТВ I
6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 Болалар учун фильм. "Болакайлар".
9.55 "Шоирлар хиёбони". Фильм-концерт.
10.30 "Абитуриент-94". Математика.
11.00 "Ёшлик" студияси. "Хизмат жойим — ички қўшинлар".
11.25 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
11.40 "Абитуриент-94". Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
12.10 Чўлпон. "Асорат". Йўлдош Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театри спектакли.
14.00—14.30 Лотин алифбоси.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Фан уфқлари".
18.40 "Хотира". Ёзувчи Мумтоз Муҳамедов таваллудининг 85 йиллигига.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Мусиқий дақиқалар.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Санъат олами".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ УЧ ЙИЛЛИГИГА. "ГУЛЛА, ЯШНА, МУСТАҚИЛ ДИЁР!. ЭКРАНДА — САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ.
22.30 "АНОР" САҲИФАЛАРИДА.
23.25 "Ўзбекистон" ахбороти.
23.50 "Олис масофага югуриш усули". Бадиий фильм.
00.55 ФУТБОЛ. ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ. ЯРИМ ФИНАЛ. Танаффус пайтида — Эълонлар ва Янгиликлар.

ЎзТВ II
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Спринт".
20.35 "Жонли тил". Телевизион ўйин.
21.35 "Иқтисодий мустақиллик йўлида".
22.15 — 23.30 "У ёлғиз эмас эди". Бадиий фильм.

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.30 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп серияли бадиий телефильм.
19.20 "Ҳеч ким унутилмайди".
*
19.25 — 20.55
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.55 Арт-обстрел. "Яхши тўлкинлар".
21.30 "Осойишта уй". С. Шолохов кўрсатуви.
*
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.25 — 23.45 "Мафтунинг-ман". Бадиий фильм.

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
5.30 — 8.00 "Тонг"
***
18.00 "Тиғиз пайт".
18.25 "Шаддод Роза". Телесериал.
18.50 "Кино юлдузлари. Жан Маре: мен 80 ярим ёшдаман..."
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Инсон ва қонун".
20.40 П. - У. Энквист. "Севги осойишта тунга ўхшайди". А. Чехов номидаги Москва Бадиий академик театрининг фильм-спектакли. Танаффус пайтида (21.35) — "Монолог".
22.25 "Матбуот-экспресс".
22.35 — 23.00 Халқ чолғулари ижрочилари танлови совриндорларининг концерти.

Пайшанба, 14

ЎзТВ I
6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. - "Пахтакор" — "Политотдел". 2-тайм.
10.20 "Абитуриент-94". Ўзбек тили ва адабиёти.
10.50 "Рушана Султонова рақсга тушади". Фильм-концерт.
11.15 "Абитуриент-94". Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.45 Болалар учун. "Ўйинчоғим, яхши қол!".
12.10 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
12.25 — 13.35 Болалар учун фильм. "Петькани кўрган бормидi?"
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Оламга саёҳат". Кинокўрсатув.
18.50 "Хусусийлаштиришнинг янги йўналишлари".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Устозни ёд этиб...". Ўзбекистон халқ артисти Исоҳор Оқилов.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Навоийхонлик".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "ХОНАНДА БИЛАН УЧРАШУВ". Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Замира Суюнова.
22.10 Учқун Назаров. "Ойна". Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
23.40—00.05 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
"ОМАД" таништиради:
19.50 "Омад" тақвими.
20.00 "Жозиба".
20.20 "Бир шингил ҳангома".
20.30 "Зиндаги ёхуд муҳаббат".
20.50 Видео янгиликлари.
21.10 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари. Эълонлар.
21.50—23.50 "Кинонигоҳ".

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
18.00 — 19.55
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.55 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп серияли бадиий телефильм.
20.45 "Ўз ўйини".
21.15 "Джаз-клуб".
21.45 "Хроно". Авто ва мотоспорт оламида.
22.15 Криминал хабарлар экрани.
*
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.25 — 23.40 "Майдонга йўл". Бадиий фильм.

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
5.30 — 8.00 "Тонг".
***
18.00 "Тиғиз пайт".
18.25 "Шаддод Роза". Телесе-риал.
18.50 "Эслашлари учун..." Л. Филатовнинг муаллифлик кўрсатуви. 4-боб.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Москва — Кремль".
20.55 "Иффатнинг ўзи". Бадиий фильм (Франция).
22.45— 22.55 "Матбуот-экспресс".

Жума, 15

ЎзТВ I
6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 Болалар учун фильм. "Ана Бумбо келди".
9.45 "Юнус Ражабий". Телефильм.
10.15 "Абитуриент-94". Биология.
10.45 "Шаҳрисабз". Телефильм.
11.00 Болалар учун. "Қувноқлар даврасида".
11.25 "Абитуриент-94". Физика.
11.55 "Илҳом" телевизион клуби.
12.40 "Алифбо сабоқлари".
13.10 — 13.40 "Кафолат".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Оромгоҳлар қўйнида".
18.30 "Фермерлар". Телефильм.
18.50 "Ёшлар ва замон".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Ёшлик" студияси. "Дилкаш суҳбатдош".
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Анъаналар этади давом...". Мусиқий кўрсатув.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Бевосита мулоқот.
22.30 "Шоҳсупа". Бокс бўйича жаҳон кубоги мусобақалари якунига чизгилар.
23.00 ЎЗБЕКИСТОНДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ МАҲБУБА ҲАСАНОВА КУЙЛАЙДИ.
23.50—00.15 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти.
19.50 "Ватан туйғуси".
20.30 "Тиғиз пайтда".
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 — 22.25 "Тошкент оқшомлари".

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.40 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп серияли бадиий телефильм.
*
19.30 — 20.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.25 ФУТБОЛ. ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ. ЯРИМ ФИНАЛ.
*
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.25 — 23.55 "Маобит дафтари". Бадиий фильм.

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
5.30 — 8.00 "Тонг".
***
17.50 "Инсон ва қонун".
18.20 "Горячев ва бошқалар". Бадиий телесериал. 34-серия.
18.50 "Мўъжизалар майдони".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Ҳафтанинг машҳур кишиси".
20.50 "Детективлар клуби"да. "Ден Огаст". Телесериал. 11-серия.
21.55 "Матбуот-экспресс".
22.05 — 22.55 "Взгляд А. Любимов билан.

Шанба, 16

ЎзТВ I
6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 "Ноқулай одам". Бадиий фильм.
10.00 "Самарали изланишлар".
10.30 "Ёшлик" студияси. "Талабалар саҳнасида".
11.10 "Анъана ва замон".
11.50 Ўсмирлар учун. "Яшил чироқ".
12.40 "Мусиқа маскани". Ҳамза номидаги мусиқа билим юртининг 70 йиллигига.
13.40 "Шоҳруҳ" клуби.
14.10 "Оламни асранг".
14.40 "Эъзоз".
15.20—16.25 Бир асар тарихи. Одил Ёқубов. "Диёнат".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Ўсмирлар учун. "Остонадаги уйлар".
18.25 "Неъмат Қўзибоев". Телефильм.
18.40 "Оила".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Мусиқа оҳанглари". Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Бир ҳикмат бор муҳаббатда". Эркин Мадраҳимов лирикаси.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "КУЛГИ КЕЧАСИ". Ҳожибой Тожибоев.
22.30 "ТУНГИ ЁҒДУ". Дам олиш кинодастури.
00.10 "КАТТА ФУТБОЛ ЛАҲЗАЛАРИ".
00.25 ФУТБОЛ. ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ. 3-ўрин учун матч.

ЎзТВ II
"ОМАД" таништиради:
9.00 "Мультфейерверк".
9.45 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари. Эълонлар.
10.10 Видео янгиликлари.
10.30 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари. Эълонлар.
11.10 "Кинонигоҳ".
12.40 "ОМАД" тақвими".
12.50 "Жозиба".
13.10 "Бир шингил ҳангома".
13.20 "Зиндаги ёхуд муҳаббат".
13.40 Видео янгиликлари.
14.00 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари. Эълонлар.
14.40 — 16.30 "Кинонигоҳ".
***
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Болалар учун. "Табассум".
20.30 "ЭКОСАН" — сизнинг жамғармангиз!".
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 "ДАН: Йўлингиз бехатар бўлсин!".
22.25 "Концерт залларида".
23.25—00.15 "Бағритошлик".

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
12.20 — 16.00
"ЎЗБЕКИСТОН" ТЕЛЕКАНАЛИ
12.20 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
12.45 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ 3 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН. "Ўзбекистон — қадрдон уйим".
13.30 "Дидар" (қозоқ тилида).
14.00 "Би-Би-Си" янгиликлари (инглиз тилида).
14.15 "Умид" (уйғур тилида).
14.45 "Си-Эн-Эн" янгиликлари (инглиз тилида).
15.00 "Томоша давом этиши керак..." Мусиқий кўрсатув.
15.40 "Бу ажиб дунё".
18.00 — 19.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.25 Санъаткор фильмотекасидан. Режиссёр И. Хейфиц. "Ася". Бадиий фильм.
21.05 "Мутлақо махфий".
21.55 "Ёлғиз қирол". Юл Бриннер. В. Вульф кўрсатуви.
*
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.25 — 23.40 "Болагинам". Бадиий фильм.

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
17.55 "Рукн премьераси" туркумидан кўрсатув.
18.50 "Коламбия пикчерс" таништиради: "Бьюпаленд". Телесериал. 4-серия.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.45 "Коламбия пикчерс" таништиради: "Комиссар". Телесериал. 6-серия.
21.40 "Академия".
22.10 "Матбуот-экспресс".
22.20 — 22.45 "Рақслар, рақслар, рақслар..."

Якшанба, 17

ЎзТВ I
6.30—8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.30 "Маҳобҳорат". Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 75—76-сериялар.
10.00 "Ватанимга хизмат қиламан".
10.30 "Халқ ижодиёти". Сурхондарё вилояти "Кумуш тола" ашула ва рақс ансамблининг концерти.
10.50 "Ёшлик" студияси. "Ҳуқуқ сабоқлари".
11.35 Болалар учун. "Рисолат қиз ўйнасин".
12.00 "Кулги — дармон дейдилар". Абдулла Акбаров.
12.40—14.30 Шароф Бошбеков. "Темир хотин". Сирдарё вилояти Маданият уйи бадиий ҳаваскорларининг спектакли.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Ўсмирлар учун. "Маҳалламиз болалари".
19.00 "Дўстлар дийдори". Телефильм.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ҳафтанома" (рус тилида).
20.00 Эълонлар.
20.05 "Мусиқа ва тасвир". Кинокўрсатув.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ҳафтанома".
21.30 Эълонлар.
21.35 "Ойнаи жаҳонда...".
21.55 "ҚЎШИҚ ВА ШЕЪРИЯТ КЕЧАСИ". Ғиёс Бойтоев ва Муҳаммад Юсуф.
22.55 "Муҳаббатнома". Бадиий фильм.
00.25 ФУТБОЛ. ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ. ФИНАЛ.

ЎзТВ II
"ОМАД" таништиради.
17.00 "Совға".
17.30 "Ҳар соҳадан бир шингил".
17.35 Эълонлар.
17.40 Видео-"О".
19.20 Эълонлар.
19.25 "Курьер".
19.40 "Эм-Ти-Ви"дан мусиқалар.
20.00 "Ҳар соҳадан бир шингил".
20.15 Эълонлар.
20.20 "4/8". Мусиқий кўрсатув.
20.40 "Даракчи".
20.50 Эълонлар.
21.00 — 23.00 Видео-"О".

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
*
12.20 — 16.00
"ЎЗБЕКИСТОН" ТЕЛЕКАНАЛИ
12.20 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
12.45 Элчихоналардан янгиликлар.
12.50 "Ҳамкорлик — тараққиёт нишонаси". Франция.
13.20 "НЭПАЛ" ва бошқалар".
13.50 "Би-Би-Си" янгиликлари (инглиз тилида).
14.05 "Интердиалог: Ўзбекистон — ЕС" (Оврупа ҳамжамияти).
14.40 Сиз ёқтирган қўшиқлар.
15.10 "Си-Эн-Эн" янгиликлари (инглиз тилида).
15.25 "Озгина-ю созгина".
15.40 "Бу ажиб дунё".
*
18.00 — 19.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.25 "Криминал квартет". Бадиий фильм.
20.50 Спорт кўрсатуви.
20.55 "Городецклик усталар". Телефильм.
21.25 "Футбол қасидаси". П. Доминго, Х. Каррерас, Л. Паваротти Лос-Анжелесда.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
23.30 — 00.50 "Ноктюрн". Бадиий фильм.

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
17.40 Мультфильмлар: "Баскетбол жазаваси", "Ҳақиқий ажина овловчилар".
18.35 "Бомонд".
18.50 Жан-Поль Бельмондо "Шаҳар узра ваҳима" бадиий фильмида (Франция).
21.00 "Якшанба". Ахборот-публицистик кўрсатуви.
21.55 "Хабарлар". В. Шукшин.
22.40 - 22.55 "Авто-шоу".
("Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз" газетасидан олинди).

«Тошкент ҳақиқати»
Муассис:
Тошкент вилояти ҳокимлиги

БИЗНИНГ МАНЗИЛ:
700000, Тошкент, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОН:
хатлар ва оммавий ишлар бўлими - 334-048

Рўйхатдан ўтиш тартиби N 8. Буюртма Г—991. 20900 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А—2

• Эълон ва билдирувлар кечиктирилмай чоп этилиши кафолатланади.
• Факт ва далилларнинг ҳаққонийлиги учун мақолалар муаллифлари масъулдирлар.
• Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти—20.30. Босишга топширилди 20.30. 1 2 3 4 5 6.